

**PROFESIONALUS
SIGNALIZACIJOS ĮRENGIMAS
IR BŪSTO APSAUGA**

UAB „G4S Lietuva“ Tel. Nr. (8 315) 71 030
www.saugusnami.lt El. p. alytus@gtg4s.com

Saugome Jūsų pasaulį **G4S**

Alytaus Naujiėnos

Alytaus krašto laikraštis

Nr. 124 (13647) 2021 m. lapkričio 4 d., ketvirtadienis. Kaina 0,50 Eur

X tarptautinis teatrų festivalis COM • MEDIA – spalvinga teatrinė paletė žiūrovui

Zitos STANKEVIČIENĖS nuotr.

Lapkritis Alytuje skirtas teatrui. Tarptautinis jubiliejinis X teatrų festivalis COM • MEDIA plačiai atveria duris teatro mylėtojams. Lapkričio 9–29 dienomis laukiami visi – nuo mažiausių žiūrovų, kuriems tai gali būti pirmoji partitis teatre, iki teatro profesionalų. Festivalį pradės trijų dienų teatrinė programa vaikams COM • @, ją seks naktinių teatrinių įvykių sesija COM • MO • ON • A ir konkursinė festivalio programa. Kartu su festivaliu vyks ir kiti meniniai įvykiai – VII respublikinio dramaturgų konkurso teatralizuoti pjesių skaitymai ir II teatrinio plakato konkursas.

Spalvinga COM • MEDIA programa

Nerimas ir kova su pasaulį vis dar kamuojančia pandemija tęsiasi, tačiau tarptautinis teatrų festivalis COM • MEDIA rengiasi ir kviečia į gyvus susitikimus. Būdami atsakingi ir saugodami save bei aplinkinius primename, kad festivalio spektaklius gali lankyti turintieji galimybių pasą. Atsargūs ne tik žiūrovai, atsargūs ir teatrai. Ne visi jie galėjo atvykti, tačiau šių metų programa išties turtinga.

„Teatrų festivalis COM • MEDIA – vienas didžiausių rudens kultūrinių įvykių visame Pietų Lietuvos regione. Pagrindinę festivalio programą sudaro dvylika konkursinių bei vienas uždarymo spektaklis – nuo tradicinės komedijos iki spektaklių su

(Nukelta į 12 psl.)

Alytaus Adolfo Ramanausko-Vanago gimnazijoje – dėmesys STEAM ugdymui

Alytaus Adolfo Ramanausko-Vanago gimnazija – viena iš trijų Alytaus apskrities mokyklų, dalyvaujančių „Kokybės krepšelio“ projekte. Gautas lėšas – daugiau nei 157 tūkst. eurų – ketinama skirti mokinių STEAM krypties programai, taip pat – ugdymo sėkmę užtikrinančios aplinkos kūrimui, personalo kompetencijos tobulinimui.

Skaitykite **3** psl.

Taja Tamkevičiūtė: „Konstitucija yra tarsi valstybės Šventasis Raštas, ją turėtų išmanyti visi piliečiai“

Penkioliką kartą organizuotame Konstitucijos egzamine dalyvavo net 20 tūkstančių Lietuvos piliečių iš viso pasaulio. Pandemijai pakeitus planus, jau nuo praėjusių metų egzaminas tapo nuotolinis. Šiemet pirmą kartą prie Konstitucijos egzamino jungėsi ne tik Lietuvos, bet ir pasaulio šalių atstovai: Jungtinės Karalystės, Jungtinių Amerikos Valstijų, Vokietijos, Kinijos, Rumunijos, Norvegijos, Islandijos, Ispanijos, Nyderlandų Karalystės lietuviai.

Šiųmetį egzaminą vertino ir nugalėtojus rinko kompetentinga komisija: Konstitucinio Teismo pirmininkė prof. Danutė Jočienė, Mykolo Romerio universiteto profesorius dr. Vytautas Sinkevičius, Vytauto Didžiojo universiteto Teisės fakulteto dekanas prof. Dainius Žalimas, Konstitucinio Teismo teisėjas prof. Vytautas Mizaras, Kauno Juozo Urbšio katalikiškos pagrindinės mokyklos istorijos mokytoja Virginija Mikutavičiūtė ir Kauno Gedimino sporto ir sveikatinimo mokyklos istorijos mokytoja metodinė Edita Mačiulaitienė.

Laimėtojams skirti Teisingumo ministerijos prizai – planšetiniai kompiuteriai, elektroninės skaityklės, išmanieji laikrodžiai. Taip pat specialų prizą įsteigė projekto globėjas prezidentas Gitanas Nausėda.

Egzamino komisija išrinko visų kategorijų laimėtojus, 9–10 klasių grupėje nugalėtoja tapo Taja Tamkevičiūtė (nuotr.), Alytaus Adolfo Ramanausko-Vanago gimnazijos II a klasės moksleivė. Pasiruošti egzaminui, kuriame ji dalyvavo šeštą kartą, padėjo istorijos mokytoja metodinė Giedrė Škarnulienė. Taja atsakė į keletą „Alytaus naujienų“ klausimų.

Skaitykite **4** psl.

SVARBI INFORMACIJA GYVENTOJAMS!

Vyriausybei padidinus finansavimą
NEMOKAMAI dantų protezavimo paslaugai atlikti,
EILIŲ NEBELIKO, todėl klinikoje „PRODENTA“
šią paslaugą suteiksime iš karto atvykus.

MUS RASITE ADRESU:
Naujoji g. 48, Alytus
(Suaugusiųjų poliklinika, 1 aukštas)

IŠSAMENĖ INFORMACIJA
tel. 8 616 73 666.

Rūtos JASIONIENĖS nuotr.

KVIEČIAME Į ADORACIJĄ ŠV. ANGELŲ SARGŲ BAŽNYČIOJE

Gailestingumo Tėve, meldžiamės už mirusius

Lapkričio 5 d. 10.00 val.–lapkričio 6 d. 8.00 val.

PROGRAMA

- 9.00 – Šv. MIŠIOS
- 10.00 – Asmeninė malda
- 11.00 – Pranciškoniškoji malda (Pranciškonai pasauliečiai)
- 12.00 – Tyli malda už vargstančius („Caritas“)
- 13.00 – Džiaugsmingieji rožinio slėpiniai už pašaukimus (Marijos leg. gr.)
- 14.00 – Jėzau, gydyk mūsų širdies žaizdas („Aukštutinis kambarys“)
- 15.00 – Gailestingumo valanda (Eugenijus)
- 16.00 – Šviesos rožinio slėpiniai jaunimui prašant atgailos ir atsivertimo malonių (Mokytojų maldos gr.)
- 17.00 – Kančios rožinio slėpiniai už mirusius (Motinos maldos)
- 18.00 – Šv. MIŠIOS
- 19.00 – Malda-giesmė-tyla už iškeliavusius pas Viešpatį (Alina)
- 20.00 – Malda už ligonius kartu su palaimintuoju Jurgiu Matulaičiu (Vargdinių seserys ir bičiuliai)
- 21.00 – Adoracija už taiką ir ramybę širdyse, pasaulyje (Katalikų vyrų gr.)
- 22.00 – „Jo žaizdomis išgydyti“ (Gyvojo vandens b.)
- 23.00 – Giesmė ir gyrius Viešpačiui (Povilas)
- 00.00 – Malda su Šventąja Elžbieta Vengre (Ses. Elžbietės)
- 01.00 – Garbingieji rožinio slėpiniai už mirstančius, viltį praradusius (Sigita)
- 02.00 – Malda tyloje
- 03.00 – Gailestingumo valanda (Eugenijus)
- 04.00 – Asmeninė malda (Evaldas)
- 05.00 – Tikėjimo, vilties ir meilės visiems, ieškantiems Dievo (Evaldas)
- 06.00 – Gailestingumo vainikėlis už mirusius, kurių niekas neprisimena (Danutė)
- 07.00 – Džiaugsmingieji rožinio slėpiniai už šeimas, vaikus (Šv. Ignaco Lojolos gr.)
- 08.00 – Šv. MIŠIOS

ŠV. ANGELŲ SARGŲ PARAPIJA

Kovidiniai pacientai iš Alytaus ligoninės vežti į kitas gydymo įstaigas

Ilgasis Vėlinių savaitgalis buvo sudėtingas Alytaus apskrities S. Kudirkos ligoninei dėl koronavirusu sergančių pacientų. Siekiant čia išlaikyti laisvų vietų užsikrėtusiems COVID-19 infekcija, į ją kai kurie patekusių buvo vežami į Kauno ir Marijampolės ligonines.

Alma MOSTEIKAITĖ

Kaip sakė Alytaus apskrities S. Kudirkos ligoninės direktorius Artūras Vasiliauskas, per praėjusį ilgąjį savaitgalį šioje gydymo įstaigoje buvo likę tik po kelias laisvas vietas sergantiesiems koronavirusu, tad siekiant visų neužpildyti, kai kurie kovidiniai ligoniniai buvo vežami į Kauno ir Marijampolės ligonines.

Lapkričio 3-iosios rytą iš 70 Alytaus ligoninės esan-

čių kovidinių lovų buvo užimtos 67, o iš septynių tokiems ligoniams numatytų vietų reanimacijoje laisva buvo likusi tik viena.

Alytaus miesto savivaldybės gydytojo Povilo Jagelavičiaus teigimu, šiuo metu Alytaus ligoninė turi derinti su jos veiklą koordinuojančiomis Santaros klinikomis dėl kovidinių pacientų gydymo Abromiškėse, Elektrėnų savivaldybėje: „Situacija dėl sergančiųjų COVID-19 infekcija įtempta visose šalies ligo-

ninėse, kuriose gydomi šie pacientai. Jiems skirtos vietos sparčiai pildosi.“

Lapkričio 3-iosios rytą sudėtinga padėtis buvo susiklosčiusi Alytaus ligoninėje likusiame veikti viename Vidaus ligų skyriuje, nes kitas skirtas kovidiniams ligoniams. Minėtame skyriuje yra 40 vietų, o lapkričio 3-iosios rytą Vidaus ligų skyriaus paslaugų priėmė 42 asmenims, tad juos teko guldinti į kitus skyrius.

Lapkričio 2-ąją Alytuje fiksuoti 34, Alytaus rajone – 7 nauji koronaviruso atvejai. Per septynias pastarąsias dienas kasdien Dzūkijos sostinėje vidutiniškai nustatomi 65 sergantieji

kovidu, Alytaus rajone – vidutiniškai 20.

Lapkričio 3-iosios statistiniais duomenimis, COVID-19 infekcija serga 789 alytiškiai ir 247 Alytaus rajono gyventojai.

Tos pačios lapkričio dienos duomenimis, 100 tūkst. šalies gyventojų tenka 1 tūkst. 385 šios infekcijos atvejai. Alytuje minėtam skaičiui gyventojų tokių atvejų – 1 tūkst. 874, Alytaus rajone – 1 tūkst. 145.

Nuo pernykštės pavasarinės pandemijos pradžios iki šiol mirusiųjų, kuriems pagrindine mirties priežastimi fiksuotas koronavirusas, Alytuje – 112, rajone – 66.

Šv. Jokūbo kelyje — daugiau ženklų

Alytaus rajone paženklintas Šv. Jokūbo kelio Punia–Alytus–Miroslavas maršrutas.

Lietuvos Šv. Jokūbo kelio asociacija vienija 25 savivaldybes. Lietuvoje yra penki Šv. Jokūbo kelių maršrutai bei patvirtintas 32 šventovių šiuose maršrutuose sąrašas. Jame – ir dvi lankytinos Alytaus krašto bažnyčios – Punios Šv. Apaštalo Jokūbo bažnyčia bei Alytaus Šv. Liudviko bažnyčia. Į Kauno kelio maršrutą patenka Alytaus rajono teritorijoje besidriekiantys maršruto keliai: Punia –

Alytus (29,6 km), Alytus – Miroslavas (23,4 km), Miroslavas – Meteliai (22,3 km). Nuo šiol piligrimams keliauti bus aiškiau, nes keliai paženklinti specialiais ženklais.

Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos ir Šv. Jokūbo kelio savivaldybių asociacija šių metų liepos mėnesį pasirašė projekto „Reprezentacinio Lietuvos Šv. Jokūbo kelio maršruto ženklavimas Punia – Alytus – Miroslavas atkarpoje, pažymint 2021-uosius, Šv. Jokūbo kelio metus“ finansavimo sutartį. Projek-

tui įgyvendinti buvo skirta 3 tūkst. eurų valstybės biudžeto lėšų.

„Keliojančių Šv. Jokūbo keliu žmonių matome vis daugiau. Įvairaus amžiaus, pavienių ir grupėmis, lietuvių ir atvykusių iš kitų Europos valstybių. Paženklus maršrutą, keliauti jiems bus paprasčiau, kelio kryptį nurodys ženklai. Visiems, einantiems piligrimų keliais, linkiu kuo geriausios kloties, o rajono gyventojų prašau sutikti keliautojus kuo švelniau, nes jų kelionė dažnai nelengva“, – sako Alytaus rajono savival-

dybės meras, Lietuvos Šv. Jokūbo kelio savivaldybių asociacijos prezidentas Algirdas Vrubliauskas.

Įgyvendinant projektą buvo įsigyti ženklinimo stulpeliai, informacinės krypties rodyklės bei atlikti maršruto ženklavimo darbai kelio atkarpoje Punia – Alytus – Miroslavas (detalus maršrutas: Nemažųjų miškas – Punia – Raižiai – Alytus – Radžiūnai – Bendrės – Miroslavas – Papėčiai, iš viso 70 km).

Paženklus kelią, sudarytos geresnės galimybės piligrimams ne tik įveikti pasirinktą maršrutą, bet ir pažinti Alytaus regiono sakralinį bei kultūros paveldą.

Prie projekto įgyvendinimo informacijos viešinimu prisidėjo Alytaus rajono savivaldybės administracija, Alytaus turizmo ir informacijos centras, Alytaus rajono savivaldybės kultūros centras.

**Alytaus rajono
savivaldybės informacija**

Skaudžią netekties ir liūdesio valandą
dėl vyro mirties
nuoširdžiai užjaučiame
Daivą KARAŠIEJENĘ.

VšĮ Alytaus apskrities S. Kudirkos
ligoninės kolektyvas

Mirus buvusiam grupės draugui
ZIGMANTUI KARAŠIEJUI,

nuoširdžiai užjaučiame
žmoną, sūnus ir artimuosius.
Šią sunkią netekties ir liūdesio valandą
esame su JUMIS.

Buvusio Daugų technikum
Technikų-mechanikų VIII laidos
grupės draugai ir vadovė

Mielas
Algi ŽEKAI,

liūdime kartu su Jumis ir
Jūsų artimaisiais, šeimos nariais
dėl skaudžios netekties, mirus Tėveliui.

Priimkite nuoširdžią mūsų rajono
bendruomenės, savivaldybės tarybos
narių ir mano užuojautą.

Algirdas VRUBLIAUSKAS
Alytaus rajono savivaldybės meras

VIENU ATODŪSIU

PASO PASKIRTIS

Moteris, neiškentusi įkyraus kaimyno:

- Ar turi galimybių pasą?
- Sutrikęs vyras:
- O kam tau jis?
- Noriu žinoti, ar gali!

**Kęstutis
MILIAUSKAS**

**Alytaus
Naujienos**
www.alytausnaujienos.lt

L.e.p. REDAKTORĖ IR DIREKTORĖ
Rūta Jasionienė – (8 315) 5 14 87,
ruta@ana.lt

REDAKTORIUS IR DIREKTORIUS
Romas Burba – (8 315) 51 449,
romas@ana.lt

KORESPONDENTAI:

Aldona Kudzienė – (8 315) 51 342,
aldona@ana.lt
Alma Mosteikaitė – (8 315) 51 435,
alma@ana.lt
Saulė Pinkevicienė – (8 315) 51 377,
saulepinkeviciene@gmail.com

FOTOKORESPONDENTĖ

Zita Stankevičienė –
(8 315) 51 592, zita@ana.lt

MAKETAVIMAS – (8 315) 51 398,
reklama@ana.lt

**PRENUMERATA, SKELBIMAI, REKLAMA,
REKLAMOS VADYBININKĖ** –
Gitana Bauževičienė –

(8 315) 51 956, 8 612 64 650,
skelbimai@ana.lt, gitana@ana.lt

BUHALTERIJA – (8 315) 51 956,
8 612 64 650, buhalterija@ana.lt

REDAKCIJOS ADRESAS:
S.Dariaus ir S.Girėno g. 4, 62137 Alytus.

Laikraštis išeina antradienį, ketvirtadienį, šeštadienį.

Apimtis 3 spaudos lankai.
Tiražas 4020 egz.

LEIDĖJAS: uždaroji akcinė bendrovė
„Alytaus naujienos“. ISSN 1392-6217.
Elektroninė versija ISSN 2351-5147.
Elektroninis paštas info@ana.lt

Spaudė: DRUKARNIA W BIALYMSTOKU
POLSKA PRESS GRUPA

Alytaus Adolfo Ramanausko-Vanago gimnazijoje — dėmesys STEAM ugdymui

Direktorius Virginijus Skroblas pasakoja, jog „Kokybės krepšelio“ projektui gimnazija numatė keletą tikslų. Pirmasis — siekti mokinių pažangos, diegiant savivaldų, integrualų ir probleminių ugdymą. Antrasis — kurti ir tobulinti dinamišką, funkcionalią ir saugią aplinką, pirmenybę teikiant asmens ugdymosi sėkmei. Trečiasis — tobulinti STEAM ugdymui aktualias personalo kompetencijas. Ketvirtasis — skatinti gimnazijos iniciatyvas, bendrauti su mokinių tėvais, akademiniiais, socialiniais, verslo partneriais ir neformaliojo švietimo įstaigomis.

„Kadangi STEAM orientuotas į chemijos, biologijos, fizikos, matematikos, informacinių technologijų mokymą, mums svarbiausia — kad mokiniai įgytų naujų gebėjimų ir tobulintų šių dalykų kompetencijas, sėkmingai išlaikytų brandos egzaminus ir bent 26 proc. pasirinktų STEAM krypties studijas“, — dėsto direktorius.

Pasak jo, už gautas lėšas atnaujintos mokytojų darbo vietos, įsigyta informacinės įrangos, skaityklai — 3D įrangos, 3D mokomųjų programų matematikai, biologijai ir chemijai. Taip pat įsteigtos elektronikos dirbtuvės, sukurta kūrybinių industrijų laboratorija STEAM mokslų pamokoms. Čia įgyvendinamas integruotas, kontekstinis ir patyriminis ugdymas, vyksta robotikos užsiėmimai, atliekami laboratoriniai darbai.

„Mokytojai atnaujiną technologijų dalyko programas 1–2 gimnazijos klasių mokiniams, integruodami į jas inžinerinės krypties ugdymo modulius. Gimnazijoje veikia būreliai „Jau-nasis tyrėjas“, kur atliekami bandymai, „Kino studija“, kur mo-

Kūrybinių industrijų laboratorija STEAM mokslų pamokoms.

komasi pažinti kino meną, filmų montavimo, režisūros, „3D modeliavimas“ susijęs su informacinėmis technologijomis, 3D projektavimo programomis, trimatinių modelių projektavimu ir spausdinimu“, — pasakoja gimnazijos direktoriaus pavaduotoja ugdymui Viltautė Jasiūnienė.

Virginijus Skroblas pasidžiaugia, jog iš „Kokybės krepšelio“ galima skirti lėšų ir edukacinėms išvykoms, mokinių stovykloms ir pedagogų mokymams.

„Gimnazijos personalas apmokomas dirbti nauja, modernia įranga. Pavyzdžiui, elektronikos dirbtuvėse turime CNC frezavimo centrą, lazerines pjovimo stakles. Šiame centre mokytojai kartu su mokiniais įgyvendina savo sumanymus“, — teigia gimnazijos direktorius.

Kad STEAM krypties mokymas būtų dar nuoseklesnis, gimnazija sudarė jungtinės veiklos sutartį su kitomis Alytaus miesto ugdymo įstaigomis: Senamiesčio pradinė mokykla, Dzūkijos mokykla ir Profesinio rengimo centru.

„Tai — kryptingas bendradarbiavimas ir inžinerinės kompetencijos ugdymo tęstinumas nuo pradinio iki profesinio mokymo ir pasiruošimo studijuoti techninius mokslus. Bendradarbiaudami galime pasinaudoti partnerių techninėmis bazėmis, laboratorijomis, pamatyti gamybos proceso etapus realiomis sąlygomis“, — sako Virginijus Skroblas.

Pasak direktoriaus pavaduotojos ugdymui, kryptingai dirbant gimnazijai pavyksta ne tik pasiekti užsibrėžtų tikslų, bet ir juos pagerinti.

„Kėlėme tikslą, kad vidutinis gimnazistų STEAM mokomųjų dalykų valstybinių brandos egzaminų balas būtų ne mažesnis kaip 58. Pavyko pasiekti dar geresnių rezultatų — 61,11 balo“, — pabrėžia Viltautė Jasiūnienė.

Alytaus miesto savivaldybės administracijos Švietimo ir sporto skyriaus vedėjo pavaduotoja Rimvyda Ališauskienė pasidžiaugia, jog stipri gimnazijos vadybinė komanda ir kompetentingi mokytojai atsakingai, kryptingai ir nuosekliai dirbo, kad projek-

CNC frezavimo centre mokytojai kartu su mokiniais įgyvendina savo sumanymus.

to tikslai būtų įgyvendinti.

„Gimnazijoje sudarytos sąlygos miesto mokiniams papildomai gilinti chemijos, ekonomikos ir verslumo žinias. Projekto dėka STEAM krypties mokymui sukurta stipri bazė sudarys sąlygas ne tik gimnazijos, bet ir miesto mokiniams įgyti naujų žinių, tobulinti dalykines ir bendrąsias kompetencijas, formuoti kritinį mąstymą ir problemų sprendimo gebėjimus. Siekiame, kad švietimo įstaigos bendradarbiautų dėl kiekvieno mokinio ugdymosi sėkmės“, — sako Rimvyda Ališauskienė.

Rasa Žemaitaitienė, Vilniaus licėjaus chemijos mokytoja ekspertė, teigia, jog Adolfo Ramanausko-Vanago gimnazijoje sudarytos visos sąlygos, kad STEAM mokymas atitiktų tiek pedagogų, tiek ir mokinių lūkesčius.

„Idėją dėl STEAM mokymo remia ir Europos Sąjunga. Lietuvoje 2020 metų pabaigoje startavo STEAM atviros prieigos centrų tinklas. Alytaus kolegijoje esančiame STEAM centre

gimnazijos mokiniai galės ne tik įtvirtinti, bet ir plėsti savo gebėjimus STEAM mokslų srityse. Puiku, kad Adolfo Ramanausko-Vanago gimnazija ieško naujų mokymo būdų bei formų, siekia, kad mokiniai rinktųsi su STEAM dalykais susijusias profesijas. Alytaus regionas yra puikus STEAM ekosistemos pavyzdys, kai į ugdymą įtraukiami visi komponentai, pradedant pradine mokykla ir baigiant Profesinio rengimo centru. Tai — pagrindinė STEAM mokymo sėkmės sąlyga“, — pabrėžia Rasa Žemaitaitienė.

Nacionalinės švietimo agentūros įgyvendinamas projektas „Kokybės krepšelis“ finansuojamas Europos socialinio fondo lėšomis. Projekto tikslas — pagerinti mokinių ugdymosi pasiekimus, įgyvendinant pokyčius savivaldybėse ir mokyklose. Projektas aprėpia 270 bendrųjų ugdymo įstaigų. Bendra šio projekto vertė siekia 30,32 mln. eurų. Mokykloms skiriamos tikslinės lėšos veiklos tobulinimo planui įgyvendinti per dvejus mokslo metus. Projekto trukmė — 2019–2023 metai.

Užs. Nr. 147

Mažiau atliekų — daugiau žiedų

Alytaus rajono savivaldybė ragina visas bendruomenes dalyvauti Regiono atliekų tvarkymo centro paskelbtame aplinkosauginių iniciatyvų konkurse „Mažiau atliekų – daugiau žiedų“.

Konkurse turėtų dalyvauti bendruomenės, kurios vengia atliekų susidarymo, renkasi aplinkai draugiškas alternatyvas savo veikloje, kuria naujus dalykus iš senų, keičiasi tuo, ką turi, perka vieni iš kitų, o ne ieško iš toli atvežtų produktų, puoselėja aplinką ir, žinoma, rūšiuoja atliekas, kurių susidarymo išvengti neįmanoma.

Alytaus regiono atliekų tvarkymo centras skelbia Europos atliekų mažinimo savaitei skirtą

akciją — aplinkosauginių bendruomenių iniciatyvų konkursą „Mažiau atliekų — daugiau žiedų“ ir kviečia jame dalyvauti Alytaus regiono savivaldybių bendruomenes, pasidalyti savo patirtimi, kaip mažiau teršti, mažiau vartoti, švariau ir sveikiau gyventi bei džiaugtis savo pačių sukurta gražia darnia aplinka.

Papasakokite, kaip jūsų ben-

drumenė vengia atliekų susidarymo, kaip atnaujiną senus daiktus, pritaiko juos naujiems bendruomenės, jos narių poreikiams, kaip tausoja išteklius, keisdami daiktus, pirkdami vieni iš kitų užaugintas gėrybes, sukurtus gaminius, viena transporto priemone vykdam į darbą, kaip tvarko atliekas, kompostuoja jas, kaip panaudoja kompostą, rengia kūrybines dirbtuves ir įgyvendina kitus žiedinės veiklos principus. Pristatykite „žiediskiausius“ savo bendruomenės narius ir jų patirtį.

Visų savo aplinkosaugines iniciatyvas įgyvendinančių ir jų aprašymus pateikusių bendruomenių atstovai bus pakviesti į bai-

giamąjį koncertinį renginį Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro pakartotinio naudojimo padalinyje „TikoTiks“, o trims labiausiai žiedinės veiklos principus atitinkančias iniciatyvas pristatysioms bendruomenėms bus įteikti ARATC įsteigti prizai: kompostavimo dėžės ir renginiams skirta palapinė, kuri atiteks pirmosios vietos laimėtojui.

Jūsų įgyvendintų iniciatyvų aprašymų, užpildant ARATC tinklalapyje pateiktą formą, su nuotraukomis/filmuota vaizdo medžiaga lauksime iki lapkričio 15 d. adresu aldona.jankauskiene@alytausratc.lt.

Pastaba: konkurse negali dalyvauti bendruomenės, kurių vadovai, valdybų nariai yra Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro darbuotojai.

ARATC ir Alytaus rajono savivaldybės informacija

Dainava

Bilietus galima įsigyti
www.kinasdainava.lt

**KINO TEATRO „DAINAVA“
REPERTUARAS**

Spalio 29–lapkričio 4 d. 13:00, 15:30 NEPATAISOMAS RONAS (N-7) – lietuviškai dubliuotas animacinis filmas šeimai.

Spalio 29–lapkričio 4 d. 18:00 BLUMŲ ŠEIMOS ISTORIJA (N-13) – drama.

Spalio 29–lapkričio 4 d. 20:30 NEPASOTINAMAS ALKIS (N-16) – mistinis \ siaubo.

Kinu kviečiame mėgautis TIK su GALIMYBIŲ PASU (vaikams iki 16 metų GALIMYBIŲ PASAS nereikalingas. Turėti asmens amžių įrodantį dokumentą). Kino teatre privaloma dėvėti medicininę kaukę arba respiratorių (išskyrus valgymo ir (ar) gėrimo metu stebint renginį kino salėje).

Valdas Adamkus: jei nebūčiau pasitraukęs į Vakarus, greičiausiai būčiau prisijungęs prie partizanų

Vakar 95-ąjį gimtadienį šventęs kadenciją baigęs prezidentas Valdas Adamkus teigė, kad, jei gyvenimas būtų susidėliojęs kitaip ir jis nebūtų pasitraukęs į Vakarus, greičiausiai būtų prisijungęs prie partizanų.

„Turbūt būčiau užkastas kur nors patvoryje, kadangi tikrai galio pasakyti, taip kaip kokioje aplinkoje aš brendau, aš nebūčiau išlaikęs neatsidūręs partizanų eilėse. Ir žinote, koks likimas jų buvo...“, — LRT radijui teigė V.Adamkus.

Vis dėlto prezidentas pažymi, kad pasitraukimas į Vakarus jam suteikė progą pradėti gyvenimą iš naujo ir vėliau įsijungti į atkuriamos Lietuvos gyvenimą.

„Tas pasitraukimas galbūt buvo laimingas mano gyvenime atvejis, su skausmu, su netekimu, tačiau jis davė gyvenimo progą vėl pradėti iš naujo. Taip ir įvyko, Jungtinėse Amerikos Valstijose pasiekiau, sakyčiau, aukštumas, jeigu galima taip pasakyti. Paskui, kai baigiau savo darbą ir buvau beveik įkalbėtas beatsikuriančios Lietuvos po Kovo 11-os dienos žmoniu, kurie čia savo darbu, savo kančia, savo auka gražino Lietuvai laisvę, suteikė ir man progą įsijungti į tą jau atsikuriantį Lietuvos gyvenimą“, — sakė V.Adamkus.

„Būdamas savo pareigose tikrai stengiausi Lietuvą populiarinti, pristatyti pasauliui. Ir jaučiu tikrai savo dvasinę ramybę, kad man tai pavyko padaryti“, — taip pat pabrėžė jis.

V.Adamkus gimė 1926 metų lapkričio 3 dieną Kaune. Karo metais dalyvavo rezistencinėje

veikloje. 1944-ųjų liepos mėnesį su tėvais pasitraukė į Vokietiją. Čia besimokydamas Eichšteito lietuvių gimnazijoje sutiko ir savo būsimą žmoną Almą. Vėliau studijavo Miuncheno universiteto Gamtos fakultete. 1949 m. atvyko į JAV ir septintajame dešimtmetyje aktyviai įsitraukė į politinę veiklą, buvo pakviestas dirbti į naujai kuriamą JAV aplinkos apsaugos federalinės valdžios instituciją — Aplinkos apsaugos agentūrą. Būsimas Lietuvos vadovas aktyviai dalyvavo lietuvių išeivijos visuomeninėje ir politinėje veikloje.

Lietuvos prezidentu V.Adamkus buvo išrinktas 1998 ir 2004 m.

Prezidento V.Adamkaus gimtadienio progą pasirodo biografija „Adamkus“. Lapkričio 4-ąją žiniasklaidai ir svečiams šią knygą pristatys autorius prof. Egidijus Aleksandravičius, dr. Darius Kuolys, dr. Mykolas Drunga ir dr. Aurimas Švedas. Renginyje dalyvaus ir prezidentas V.Adamkus. Pristatymas bus transliuojamas Nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos „YouTube“ paskyroje.

Knyga „Adamkus“ — istoriko, prof. E.Aleksandravičiaus ilgą bendravimo metų su prezidentu ir jo veiklos tyrinėjimų Lietuvoje bei JAV rezultatas. V.Adamkaus bibliografija plati ir įvairi,

Prezidento Valdo Adamkaus gimtadienio progą pasirodo biografija „Adamkus“.
Dainiaus LABUČIO (ELTA) nuotr.

kai kurios prezidento knygos sulaukė didelio visuomenės dėmesio („Be nutylėjimų“, „Paskutinė kadencija“). Tačiau išsamios V.Adamkaus biografijos neturėjome. Prof. E.Aleksandravičius pasakoja ne tik neįtikėtinai įdomią V.Adamkaus gyvenimo istoriją, bet ir atveria pokarinės lietuvių diasporos veikimą.

„Tai pirmoji išsami biografija žmogaus, kuris jau įėjo į Lietuvos istoriją kaip populiariausias Kovo 11-osios Respublikos politikas, kone aštuonis dešimtmečius aktyviai veikęs ir šiandien tebeveikiantis visuomenės ir valstybės laisvės labui. Knygoje „Adamkus“ lieka ir neatsakytų klausimų, kuriuos istorikai ir giminingų mokslų tyrinėtojai turėtų ateityje patikslinti. Išsilavinusiai visuomenei kartais labiau reikalingas rimtas klausimas nei supaprastintas atsakymas. Be šios nuostatos sunku suprasti, ką Adamkaus jaunystėje reiškė švelnių rankų politikos principai, kuriems knygos herojus iki pat dabar liko ištikimas. Knygoje stengiausi parodyti, kad Adamkus yra žmogus, nusipelnęs išsamios biografijos, net jeigu niekada nebūtų tapęs Lietuvos Respublikos prezidentu“, — sako biografijos „Adamkus“ autorius istorikas E.Aleksandravičius.

Knygos autorius pažymi, kad biografija — labai dosnus žanras kalbėti ne tik apie konkretų asmenį, bet ir visą epochą. „Biografija — senas, archajiškas, romantiškas ir puikus žanras per reikšmingo žmogaus gyvenimą it per rakto skylutę atpažinti pačius jautriausius biografijos, laiko bruožus. Ilgą laiką buvau užsiėmęs dipukų kartos istorija, tad V.Adamkus man yra vienas didžiausių herojų, per kurį galiu atskleisti didžiąją lietuvių tautos dramą.“

ELTA

Taja Tamkevičiūtė: „Konstitucija yra tarsi valstybės Šventasis Raštas, ją turėtų išmanyti visi piliečiai“

Saulė PINKEVIČIENĖ

— Taja, Konstitucijos egzamine dalyvauji ne pirmą kartą, ne pirmas ir laimėjimas?

— Tikrai taip. Šiemet egzamine dalyvavau jau šeštą kartą. Kalbant apie laimėjimus, tai dar 7-oje klasėje man yra pavykę užimti II vietą tarp 5–7 klasių mokinių visoje Lietuvoje.

— Kuo šių metų egzaminas skyrėsi nuo ankstesnių?

— Lygindama šių metų egzaminą (jis buvo panašus į praėjusių metų) su ankstesniais, norėčiau išskirti kelis aspektus. Pirmiausia egzaminas vyko kiek kitokiu formatu nei įprastai — nuotoliniu būdu vienu etapu, o anksčiau Konstitucijos egzaminas vykdavo gyvai (kitais sakant, sprendžiant užduotis ant popieriaus) dviem etapais. Norint patekti į II etapą, reikėdavo teisingai atsakyti į tam tikrą skaičių klausimų. Taip pat pastebėjau

Taja Tamkevičiūtė — Adolfo Ramanausko-Vanago gimnazijos mokinė ir Alytaus jaunimo centro jaunųjų žurnalistų kursų narė.

klausimų formuluotės pokyčius — anksčiau klausimai būdavo gana trumpi ir paprasti (pvz.: „Kuris pareigūnas gali eiti tik vieną kadenciją?“ arba „Kurį mėnesį prasideda Seimo rudens sesija?“), o dabar neretai tenka sutikti klausimų, kuriuose yra pateikiama tam tikra situacija ir su ja susijęs klausimas, į kurį atsakyti turi remdamasis Konsti-

tucija bei iš jos gautomis žiniomis. Taip pat verta paminėti, kad, jei anksčiau būdavo galimybė ramiai, savu tempu per 45 minutes atlikti paskirtas užduotis ir susitelkti tik ties atsakymų kokybe, tai dabar daug kas priklauso nuo to, kaip greitai išsprendžiamas egzaminas. Jei keltas dalyvių surenka vienodą taškų skaičių, tai pirmesnis būna tas, kuris konkurso metu buvo greitesnis.

— Kodėl jau ne pirmą kartą renkiesi dalyvauti Konstitucijos egzamine? Kaip jam ruošiesi?

— Man patinka dalyvauti Konstitucijos egzamine, nes šis konkursas man suteikia galimybę sužinoti daugiau apie pagrindinį šalies įstatymą, patikrinti, kiek gerai jį išmanau, lyginant su panašaus amžiaus moksleiviais. Tokio tipo konkursai kaip Konstitucijos egzaminas visada leidžia patirti azartą, praplėsti akiratį bei

gerinti darbo etiką. Sėkmės atveju taip pat galiu prisidėti prie savo mokyklos ir miesto vardo garsinimo nacionaliniu mastu. Konstitucijos egzaminui ruošiuosi skaitydama Konstituciją, atlieku internete esančio treniruoklio bei ankstesnių metų užduotis (pastarąsias šiais metais man parūpino mano istorijos mokytoja Giedrė Škarnulienė, kuriai už tai esu be galo dėkinga). Taip pat pasirengimas egzaminui, kaip ir kiekvienam kitam konkursui, nėra įsivaizduojamas be aplinkinių moralinio palaikymo. Atsidėkoti vien žodžio „ačiū“ neužtektų!

— Konstitucija — pagrindinis įstatymas, įtvirtinantis piliečių laisves ir teises bei nustatantis valdžios šakų tarpusavio santykius ir ryšius. Terminas kilęs iš lotyniško žodžio *constitutio*, reiškiančio bet koki ypač svarbų įstatymą. Kaip manai, kodėl svarbu išmanyti

ši pagrindinį įstatymą?

— Manau, kad Konstituciją yra svarbu išmanyti dėl kelių priežasčių. Visų pirma, išmanydami pagrindinį šalies įstatymą, kaip ir visus kitus įstatymus, apsidraudžiame nuo jų pažeidinėjimo, taip valstybėje užtikrinami viešąją tvarką, skaidrias politinę ir teisinę sistemas, kiekvieno gyventojo saugumą, orumą, teises bei laisves ir kt. Antra, Konstitucija žmogui suteikia žinių apie valstybėje esančių pareigūnų funkcijas bei jų paskyrimo/išrinkimo tvarką (taip keliamas asmens politinis raštingumas), piliečių teises ir pareigas, šalies vertybes ir t. t. Taip pat domėjimasis pagrindiniu įstatymu yra vienas iš žmogaus patriotiškumo simbolių, kitaip sakant, pilietinė pareiga ir garbės reikalas. Juk Konstitucija yra tarsi valstybės Šventasis Raštas, kurio išmanymas padeda formuoti stiprią, vieningą ir pilietiskai aktyvią tautą.

Tapti kraujo donoru motyvuoja ne bilietas į kiną

Nacionalinio kraujo centro atstovas Domantas Medzevičius Jotvingių gimnazijoje vedė neįprastą pamoką apie kraujo donorystę.

Nacionalinio kraujo centro atstovas Domantas Medzevičius praėjusią savaitę susitiko su Jotvingių, Putinų ir Adolfo Ramanausko-Vanago gimnazijų moksleiviais pokalbio apie kraujo donorystę. Pokalbiai jau vyko Alytaus „Volungės“ progimnazijoje ir Daugų Vlado Mirono gimnazijoje. Bendros kalbos jautria tema ieškota diskutuojat, kodėl žmonės vis dėlto ryžtasi (arba ne) duoti kraujo, kokia jų tikroji motyvacija ir netgi... kaip įveikti adatų baimę.

Saulė PINKEVIČIENĖ

„Kitokia etikos pamoka apie tai, kad žmogus kitam žmogui gali dovanoti ne tik materialius dalykus, bet ir dalelę savęs“, –

taip Jotvingių gimnazijos etikos mokytoja Danutė Sasnauskienė apibūdino susitikimą su Nacionalinio kraujo centro specialistu.

Lietuvoje yra 260 tūkstančių registruotų donorų, tačiau pernai kraują davė tik 60 tūkstančių.

Vilijos DRANGINYTĖS nuotr.

D.Medzevičius priminė, kad šiuo metu Lietuvoje yra trys kraujo centrai, tačiau tik vienas iš jų, Nacionalinis kraujo centras, yra atsakingas už 80-imtųjų ligoninių aprūpinimą kraujo atsargomis.

„Pasaulio sveikatos organizacija rekomenduoja, kad, norint visiškai apsirūpinti kraujo atsargomis, šalis turi turėti mažiausiai 2 procentus donorų nuo gyventojų skaičiaus. Lietuvoje 2020 metais buvo 1,9 procento donorų, o tai reiškia, kad kraujo stygius medicinoje yra nuolatinis, nes jų per mažai, ir šį mano susitikimą su jumis galima suprasti kaip pagalbos šauksmą bei kvietimą duoti kraujo“, – kalbėjo D.Medzevičius.

Pagal dabartinį aktyvių donorų skaičių, Lietuvoje kraujo iš 1000 duoda 20 žmonių. Aktyviausia čia prasme – Vilniaus miesto savivaldybė, tačiau šalyje yra bent trys savivaldybės, kuriose donorų nėra nė vieno. Nacionalinis kraujo centras atlieka apklausas, kurių metu paaiškėjo, jog didžiausia donorų motyvacija yra tai, kad ši donorystė padeda išsaugoti žmonių gyvy-

bę ir sveikatą. Tačiau lygiai taip pat aktualus ir moralinis aspektas – tam tikra „donoro garbė“, nes žmogus jaučia darantis išskirtinį, kilnų dalyką.

„Tik 5 procentai donorų nurodo, kad kraujo donorystė jiems svarbi tuo, jog donorai apdovanojami įvairiais prizais, šokoladais, kvietimais į kiną ir panašiai. Beje, pasitaiko atvejų, kai ne pirmą kartą duodantys kraujo mums netgi iškelia scenų, kad prizai jau matyti, o neieškome naujų“, – pasakoja D.Medzevičius.

Vertinant pagal lytis, kraujo donorais tampa maždaug apylygiai vyrų ir moterų. Kraujo duoti gali visi sveiki 18–65 metų amžiaus žmonės, nors tam tikrų apribojimų vis dėlto yra. Svarbu, kad būsimasis donoras svertų ne mažiau kaip 50 kilogramų, nebūtų per pastarąjį pusmetį pasidaręs tatuiruotės ar įsivėręs auskarų, patyręs operacijos.

Viena dažniausių su sveikata susijusių priežasčių, dėl kurios neįmanoma tapti kraujo donoru – žemas hemoglobino kiekis kraujyje, nes jis sunkiai atsistato ir kraujo perpylimo gali pri-

reikti pačiam donorui.

„Nacionaliniam kraujo centrui labai aktualu skleisti mokyklose žinią apie kraujo donorystę, nes 20–24 metų amžiaus donorai Lietuvoje dominuoja, taigi galbūt jais apsispręsite tapti ir jūs“, – kalbėjo D.Medzevičius, klausdamas gimnazistų, kokia, jų manymu, galėtų būti priežastis netapti kraujo donoru. „Bijom adatų“, – tokį argumentą specialistas sako girdintis tikrai ne pirmą kartą, nors per pusmetį, kai dirba Nacionaliniame kraujo centre, gaivinti apalpusiųjų dar neteko.

Pasirodo, nugalėti adatų baimę būdų yra įvairių, ir ji tikrai nėra svari priežastis atsisakyti donorystės. „Eidami duoti kraujo, pasikvieskite draugą kartu, kad būtų drąsiau, daugiau bendraukite su personalu, kuris visada pasiruošęs padėti ir patarti. Kartais gali praversti ir paprastas ausinukas, taip pat – paskaitykite tikras istorijas Nacionalinio kraujo centro puslapyje apie tai, iš kokių sudėtingų situacijų žmonės gelbėja donorų kraujas. Aš garantuoju, kad adatų baimė išnyks be pėdsako, kai palyginsite šitas patirtis su savo baime“, – pataria specialistas.

Ar Lietuvoje šiuo metu trūksta kraujo atsargų ir kurios grupės? Pasirodo, apie tai naujausią informaciją galima sužinoti atsivertus interneto puslapį kraujodonoryste.lt. Pasak D.Medzevičiaus, nereikėtų pamiršti, kad dėl pandemijos yra iš dalies sustabdytos planinės paslaugos, o realybė tokia, kad kraujo trūksta nuolat ir kraujo donorai labai laukiami.

Finansuojama iš projektinės iniciatyvos „Tau, Alytau“ projekto „Neatlygintina donorystė 2021“

Lapų nedeginkite. Kompostuokite arba vežkite į atliekų rūšiavimo centrą

Rudens vėjai negailestingai plėšia medžių lapus. Gyventojai juos grėbia ir dažniausiai degina. Tai negerai. Aplinkos ministerija ragina gyventojus rinktis kompostavimą. Tai – vienas iš efektyviausių atliekų tvarkymo būdų, užtikrinantis žiedinės ekonomikos principų įgyvendinimą. Jis leidžia ne tik saugiai tvarkyti biologiškai skaidžias atliekas, bet ir sugrąžinti vertingas maistines medžiagas į dirvą, pagerinti dirvožemio struktūrą. Šiuo būdu galima perdirbti daugiau kaip 50 proc. buitinių atliekų.

Į kompostavimo dėžes galima ir reikia dėti visas individualioje namų valdoje susidarančias negyvinines kilmės maistines atliekas bei didžiąją dalį žaliųjų atliekų. Kompostui galima naudoti virtuvės atliekas – vaisių, daržovių gabaliukus, žievelės, riešutų kevalus, kiaušinių lukštus, arbatos pakelius, kavos, arbatos tirščius bei jų filtrus, suplėšytą popierių. Kompostas bus kokybiškas tik tada, jei šias atliekas dėsime be priemaišų – plastma-

sės gabaliukų, stiklo šukių ir kt.

Tinka ir sodo atliekos – tai augalų lapai, nupjauta žolė, jaunos piktžolės (be subrendusių sėklų), smulkesnės šakelės, sena vazonų žemė, triušiu, vištų, arklių, karvių mėšlas. Į komposto krūvą nepatartina dėti didelio kiekio obuolių ar citrusinių vaisių, nes šios atliekos rūgština žemę, taip pat ligotų augalų, mėsos, žuvies, riebalų, kaulų, pieno produktų, šunų bei kačių fekalijų, piktžolių, turinčių subrendusių sėklų. Į

bendrą krūvą nepatartina mesti ažuolo lapų bei ažuolo ir spygliuočių medžių pjuvenų.

Kompostą galima paskleisti tiesiog dirvos paviršiuje ar sumaišyti su dirvožemiu, taip pat galima naudoti kambarinėms gėlėms auginti.

Draudžiama surinktus (sugrėbtus) augalus, jų dalis ar krū-

vas deginti miestuose ir miesteliuose (išskyrus laužų kūrenimui numatytose vietose). Kartu su augalais ar jų dalimis draudžiama deginti bet kokias buitines, pramonines ir kitas atliekas.

Sausą žolę, nendres, nukritusius lapus, šiaudus, laukininkystės, daržininkystės, augalinės kilmės liekanas lauko sąlygomis leidžiama deginti tik surinktas (sugrėbtas) į krūvas, kai nėra galimybių jų kompostuoti (arba kompostavimas gali sąlygoti augalų kenkėjų plitimą) ar kitaip panaudoti, ne arčiau kaip 30 metrų nuo statinių. Deginimas turi būti nuolat stebimas, jį baigus, smilkstančią ugniavietę privaloma užgesinti užpilant vandeniu, smėliu ir pan.

Atkreipiame dėmesį, kad nu-

kritusių medžių lapų, sausos žolės, nendrių, šiaudų, laukininkystės ir daržininkystės atliekų deginimas, pažeidžiant aplinkos apsaugos reikalavimus, užtraukia baudą asmenims nuo 30 iki 230 eurų, o juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 60 iki 300 eurų.

Gyventojams, neturintiems galimybių žaliąsias atliekas kompostuoti, patariama jas pristatyti į artimiausius atliekų rūšiavimo centrus:

Karjero g. 2, Takniškių k., Alovės sen.;

Melioratorių g. 5A, Simnas;

Daugų g. 17B, Daugai.

Alytaus rajono savivaldybės informacija

Rudens filosofija rimtai atsako į daugelį sunkiausių gyvenimo klausimų, prieš kuriuos kitos filosofinės sistemos yra bejėgės

Aldona
KUDZIENĖ

*Toks nuogas, toks nuogas ruduo.
Stovi klevas liūdnumo kaip aš.
Eisiu – bėga ten upės vanduo,
Sakau – ir mane tegu neš.
Daug vasarų ėjo nuėjo, mačiau,
Laukuose daugel meilės žaliavo.
Ir širdis tartum plaka rečiau,
Kaip linguoja liūdnai nuogas klevas.
Kur tas džiaugsmas pakalnių plačių?
Anei žodžių neliko, nei juoko smagaus.
Tiktai liūdesį didį jaučiu –
Nuo pat žemės juodos ligi balto dangaus!*

Kokias jaudinančias eiles, kurios taip jautriai atspindi lapkričio nuotaikas, mums paliko poetas, vertėjas, publicistas Antanas Miškinis. Poetas, kuriam Lietuva buvo šventa, iškentėjęs sunkius tremties metus, plačiai vertęs kūrybines vagas, Antakalnio kapinėse amžinojo poilsio atgulė mūsų šalies nepriklausomybės išvakarėse. Balsingos jo eilės, vien „Nuogą rudenį“ suskaičiavau dainuojant dešimtis dainininkų. Bet man labiausiai širdį paliečia, kai A. Miškinio jausmingi žodžiai liejasi iš emocingosios aktorės Linos Rastokaitės-Siaurussaitienės sielos. Klausyčiausi ir klausyčiausi aktorės jausmais perduodamos rudens filosofijos. Jos gausu ir Vytauto V. Landsbergio atliekamame kūrinyje „Rudens lapus“.

Iš tiesų teisūs esate tie, kurie teigiate, kad ilgesingiausios dainos apie vėlyvąjį rudenį. Juk ne vieną ypač po Vėlinių apima liūdesys, kartais toks sunkus, tarsi akmuo, pritrūkstame energijos, pasineriame į melancholiją, susimąstome dėl savo būties ir tarp žmonių būdami pasijuntame vieniši. Bet psichologai tvirtina, kad

niūri nuotaika – ne liga, natūralu, kad žmogus, gamtos dalis, reaguoja į jos virsmus. Mano bičiulė Marijona sako, kad mes, lietuviai, turime genetinį paveldą, mums nuo seno būdinga nešiotis kryžių, būti kažkuo nepatenkintiems, užversti save beprasmybių rūpesčiais. Klaidinga ir manyti, kad nuolat turime gerai jaustis ir būti linksmi. Natūralu išgyventi liūdesį, pyktį, laikinai prarasti gyvenimo džiaugsmą. Bet reikia mokėti save kelti aukštyn, į geresnę nuotaiką. Ir psichologai pataria šiuo metu, kai mažėja šviesaus paros laiko, nedaryti skubotų svarbių sprendimų, sumąstyti ką nors malonaus veikti, kad ir meilės romanus skaityti, gerą filmą pažiūrėti, ir ne prie stalinės lemputės, o gerai apšviestame kambaryje, užsiimti kūryba, daugiau judėti, dažniau pasilepinti šokoladu, gerti kuo daugiau įvairių arbatų. Užsikaiskite arbatos ir prieš skaitydami šio ketvirtadienio pašnekesius. Ir būtinai parašykite mums, paskambinkite, jei kažkas neduoda jums ramybės ar norite gerumu pasidalyti.

1.

Tik ašaromis nuplautas džiaugsmas yra skaidrus, tik skausme gimusi meilė yra pastovi

„Ne, lapkritys nėra liūdnas. Gal tik iš paviršiaus jis taip atrodo. Ruduo nėra džiaugsmo priešas, jis padeda pagrįdą ne paviršutiniškam, bet tikram ir pastoviam džiaugsmui. Kai žmogus neišsigilina į daiktų esmę, daug kas jam juoką sukelia, bet, kai giliau pagalvoja, neretai tie patys dalykai jam ašaras išspaudžia. Tik ašaromis nuplautas džiaugsmas yra skaidrus, tik skausme gimusi meilė yra pastovi. Tad, išmokus klausytis, ką nukritę lapai kalba, žmogaus gyvenimui duodama prasmė, rudens filosofija rimtai atsako į daugelį sunkiausių gyvenimo klausimų, prieš kuriuos kitos filosofinės sistemos yra bejėgės“, – tokias guodžiančias mintis mums yra skyręs kunigas, žurnalistas, kalbininkas, Čikagoje leisto žurnalo „Laiškai lietuviams“ redaktorius Juozas Vaišnys.

Labai prasmingą mintį atsiuntė Irina – dėl mūsų liūdesio kaltas ne lapkritis, o tik pavasario trūkumas mūsų širdyse. Irina teigia, kad tai ne jos sumąstyta mintis, bet tai jos dabar pats mėgstamiausias posakis.

Vieną iš ilgojo savaitgalio dienų „Norfoje“ atsitiktinai sutikta alytiškė Regina prie plataus mėsos asortimento porino, kad dabar pats geriausias laikas, kokį mūsų šalis yra kažkada turėjusi. „Ar mėsos produktai kada nors buvo tokie pigūs? Jau neturėtume Dievo vyti į medį, esame visko pertekę ir turtingi. Tik reikėtų atsikratyti to norėjimo būti ašarų pakalnėje, zysti ir bėdoti, kad mažos pensijos. Algos tikrai mažos, bet irgi ne tokios, kad jaunimas turėtų vargti svetur. Jeigu sugrįžę dirbtų taip, kaip ten, ne prasčiau uždirbtų“, – kalbėjo senjora.

Ji teigė, kad iš pensijos nusi-perkanti visko, ko širdis geidžia. Blogų nuotaikų vengia, daug juda, tad ir vaistų tiek daug pirkti netenka.

Krūmynai ir miškai dar pilni įvairiausių grybų. Tokiu šiltu metu dauguma jų tiesiog pilasi ant tręšti ėmusių medžių kamienų, kelmų ir žavi savo forma bei gausa. Žinovai teigia, kad dalis jų, kol jauni, yra valgomi, bet reta drąsuolių, kurie juos imtų rinkti. Kas kita – nufotografuoti.

Janinos INGELEVIČIENĖS nuotr.

„Blogai, kad žmonės nenori judėti. Daugelio pensininkų vienintelis kelias – į parduotuvę. O kodėl nepakulniuoti pėsčiųjų takais, nenuieiti į Miesto sodą, Jaunimo parke nepavaikščioti, kad ir ratą kitą apie savo kvartalą apsukti? Aš kasdien išeinu pasivaikščioti, koks bebūtų oras, net ir lietučiui krapnojančiam“, – sako aštuntą dešimtį bebaigianti Regina.

Jos keliai veda ir pro Putinų turgelį. Moteris teigia, kad čia savo derliaus parduoti atnešusieji labai džiaugiasi paviljonais su stogeliu. Reginos pastebėjimu, ir Vidzgirėje, prie „Iki“ parduotuvės pastatyti paviljonai visuomet pilni kaimo gėrybių, pirkėjai patenkinti tokia prekyba.

Lapkričio pradžios turguose tos pačios gėrybės, kurios buvo ir spalėje – obuoliai, kriaušės, bulvės, morkos, burokai, krienai, kitos šakninės daržovės, kopūstai, medus, kiaušiniai, vaistažolės ir kiti įprasti produktai.

Turguje išgirdau seną patarlę, kurią jau pamiršusi buvau – kožnas savo sriubą nuverda. Taigi aš irgi visuomet ge-

rai nuverdu vieną sriubą. Jei turguje nusipirksite šaknį pastarnoko ir mažą galvelę žiedinio ar kitos kopūstinės daržovės, siūlau išsivirti skanios sriubos su koldūnais. Tokia sriuba tinka pietums, tai lyg du patiekalai viename.

Koldūnus renkuosi brangesnius, kuriuose mėsos kiekis ne mažesnis kaip 60 procentų, o tešla – labai plono sluoksnio.

Į verdantį vandenį suberiu šiaudeliais pjaustytas morkas, vėl užvirus beriu šiaudeliais pjaustytus pastarnokus, tada susmulkintą svogūną ar porą bei žiedinį kopūstą ir prieskonių. Po kelių minučių su dedu ir koldūnus, pasūdu. Išjungusi ugnį, sriubos valgyti neskubu, bent dešimt minučių palaukiu. Kas mėgsta, tokią sriubą galima pagardinti grietine. Tikrai labai skanu ir naudingiau negu skrudinti ar paprastai išvirti koldūnai.

Ir dar kalbant apie sriubas, anuomet buvo mėgstama šeiminių juokauti sakant: „Tai gal tau patiekti sriubos, kur kiaušiniai virė?“ – dažniausia taip buvo pasijuokiama iš tų, kurie nemėgo valgyti sriubų.

2.

Laiku pasakytas tinkamas žodis yra kaip aukso obuolys sidabro įdėkle

Atėjo laikas pavartyti ir jūsų laiškus. Ne vienas užjaučiate pabėgėlius, kuriais manipuliuoja mūsų kaimynė Baltarusija, bet ir raginate labiau rūpintis savais žmonėmis, jų gerove.

Pasak jūsų, vis dar mūsų valstybės tyčiojamasi iš tėvų, kurie augina neįgalius vaikus. Ypač žeminančius jausmus tėvams tenka patirti, kai jų vaikai tampa pilnamečiai. Tėvams teisme tenka įrodinėti, kokie sunkūs ligoniai yra jų vaikai, kad negali jie savimi pasirūpinti, ir toliau reikalinga nuolatinė tėvų priežiūra.

Man taip pat teko dalyvauti teisme, kvietė nuo kūdikystės neįgalaus vaiko mama Jovita pasižiūrėti, ką tėvams tenka patirti, kol pagal galiojančią tvarką sutvarkomi visi suaugusių laikomo neįgalaus vaiko globai reikalingi popieriai.

„Kai mano vaikui sukako 18 metų, aš jam iš valdininkų pozicijų tapau niekuo. Netekau teisės į savo vaiką, kuriam esu labai reikalinga – esu jo akimis ir rankomis. Pagal Civilinį kodeksą visi vaikai be išlygų tampa sveiki, savarankiški, nes jie jau skaitomi pilnamečiais. Pagal valdžios tvarką, privalėjau kreiptis į teismą, šurkščiai tariant, atimti iš vaiko visas teises, prašyti, kad mano vaiką teismas pripažintų neigaliu, ir tapti jo globėja“, – nelengva mamai apie tai kalbėti.

Teismo posėdžio metu mama jautėsi nejaukiai, kai net du advokatai kalbėjo apie jos vaiko neįgalumą, ir jai pačiai teko įrodinėti, ką jos vaikas sugeba, ko nesupranta, kur nesigauja.

Problema sena, tačiau Civilinio kodekso pakeitimu neigaliųjų atžvilgiu dar teks palaukti. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija vis dar kuria mechanizmą, žada peržiūrėti teisės aktus, sukurti kompleksinės pagalbos paketą. Bent jau kaip sakoma patarlės – patiesija.

Na, o kalbėdami apie migrantus, sakote, kad labai geras dalykas yra koncertina, ji apsaugo mūsų pasienį ir nuo pasitilgės, ir kitų ligų, kurias per sieną pernešdavo užsikrėtę laukiniai gyvūnai.

Alytiškė Jadvyga Lionikienė kreipėsi į redakciją, nes labai nori, kad jai, o ir kitiems, kas pakliūs į tokias pinkles, į kokias pakliuvo ji, kas nors atsakytų, paaiškintų, kodėl vyksta tokie dalykai.

„2019 metais kovo mėnesį gavau registruotą laišką iš Italijos, kad mano vardu registruotas automobilis dalyvavo eismo įvykyje (greičio viršijimas) ir, žinoma, baudą – 512,14 euro. Kadangi ten nesu buvusi ir automobilis, nuo 2014 metų priklausančias man, visada buvo tik Lietuvoje, kreipiausi į policiją.

(Nukelta į 7 psl.)

Pamatyti taip papuoštą kapą – reitenybė net ir per Vėlines. Spygliuočių šakelės ir sausų gėlių žiedai grožio nepraras ir po stipresnių šalnu, neterš aplinkos.

Aldonos KUDZIENĖS nuotr.

„Ko gero, aš dar būsiu reikalingas, jei šeimininkas neišmetė manęs, o įtaisė sode ant aukštoko obels kelmo“, – mąstė senas žibintas. Rūtos JASIONIENĖS nuotr.

(Atkelta iš 6 psl.)

Liepė pačiai spręsti problemą ir siūsti atsakymą.

Turėjau ieškoti žmonių, gyvenančių Italijoje, ir jie, įėję į sistemą, surado, kad tai ne mano automobilis, netgi ne ta markė, tik klaida yra raidėse. Ačiū draugams, kurie

viską sutvarkė, gavau į telefoną automobilio fotografiją ir patarimą.

Šiomet spalio mėnesį ir vėl gavau analogišką laišką iš Italijos policijos su jau mažesne, 106,5 euro, bauda. Vėl Alytaus apskrities policijos komisariate gavau neigiamą atsakymą, vėl tuo pačiu keliu turėjau tvarkyti per pa-

žįstamus Italijoje. Vėl gavau į telefoną ne mano automobilio fotografiją ir paneigimą.

Man kyla klausimas, kas turi ir gali įeiti į sistemą ir pataisyti tokią klaidą?

Tiesa, policijoje priėmė trečiu bandymu mandagiai, tik nieko nesprenė. Liepė pačiai kažkokiu būdu siūsti jiems reikalavimą, kad sistemoje ištaisytų klaidą ir HHF raides į

HHP, dėl ko ir kyla nesusi-pratimas.

Kas nors paaiškinkite man, kokiu būdu aš galiu įsakyti Italijos policijai jų darbo sistemoje padaryti pataisymus?

Negi čia ne mūsų policijos reikalas?

Per tuos du kartus aš turėjau ne tik materialinių nuostolių, bet ir morališkai jaučiausi labai blogai. Iš baimės, kad galbūt man grasina kažkokie apgavikai, žino namų

adresą, automobilio markę.

Kitas klausimas, jeigu su tuo automobiliu Italijoje bus dar daugiau problemų, tarkim, padarys nusikaltimą, netgi areštuoti mane gali, kol viskas paaiškės.

Norėčiau atsakymo, kodėl policija tokiu atveju atsisako padėti ir kodėl aš turiu jausti baimę, kada čia dabar pat ir paaiškinau, kur problema.

Kaip elgtis, jei nieko nepažįsti toje šalyje, nuo ko pradėti?

Įsitikinau, kad policija į tokias problemas nereaguoja, o ir paaiškinus, kur problema, nesprenčia“, – rašo J.Lionikienė.

Ponia Jadvyga ne vienintelė lietuvė, kurią pasiekia tokie laiškai. Gal rasis specialistų, kurie paaiškins, kaip elgtis žmonėms, gavusiems gąsdinančius pranešimus, kur kreiptis? Juk laiku pasakytas tinkamas žodis yra kaip aukso obuolys sidabro įdėkle (Pat.25.11).

Viskas gamtos pasaulyje turi pradžią ir pabaigą. Tą ypač akcentuoja rudens metas.

Zenono ŠILINSKO nuotr.

3. Žinai, kad esi įsimylėjęs, kai negali užmigti, nes realybė – geresnė nei sapnai

Nežinomas autorius yra pasakęs, kad kiekvienas gyvenime turi įsimylėti bent vieną netinkamą partnerį tam, kad būtų dėkingas už tinkamą.

Apie meilės metodikos paiešką pastebėjimais dalijasi alytiškė Bronislava Tamulydienė.

„Liaudies balsą išgirsi ir autobuse. Bėdoja dvi keleivės: „Kai man stuktėlėjo aštuoniasdešimtmetis, pradėjo nesisekti meilėje. Konsultavausi pas du seksologus.“

Ir... nieko gero. Gal, sakau, reikėtų naujamadiškai – pasikeisti lytį.“

„O man kita bėda: mano atžala nesusigaujo meilės reikaluose. Nesusivokia, kas esąs ir kuo norėtų būti – berniukas ar mergaitė.“

„Pasekim drąsios moters pavyzdžiu. Pasiskerciosim prie prezidentūros ir prezidentas pakonsultuos: žinosim – kada, su kuo ir kaip. Ir savo vaikus pamokysim.“

„Siūlau, ponios, pėsčiomis į Briuselį, Vakarai lyčių maišalynėje toliau pažengę. O žgygyje ir jūsų galvos prašviesės...“ – keleivius pralinksmina netoliese sėdintis jaunas vyrukas, matyt, nesupratęs pašnekesių humoro.“

„Žinai, kad esi įsimylėjęs, kai negali užmigti, nes realybė – geresnė nei sapnai“, – jau rim-

tai meilės jausmą apibūdina rašytojas dr. Seuss (Theodoras Seisas Geiselis).

Kamilė teigia, kad įsimylėjus geriems patiekalams pagaminti užtenka tik kelių produktų. Puičius pusryčius galima pasigaminti turint svogūną, kelis kiaušinius ir gabalėlį brokolio. Na dar reikės aliejaus, šiek tiek druskos ir pipirų.

„Puode užverdame vandenį. Brokolį sulaužome į gabalėlius, sudedame į verdantį vandenį ir verdame apie 6 minutes. Atvėsusius supjaustome plokščiais gabalėliais. Gilesniame dubenyje išplakame kiaušinius su druska. Svogūną supjaustome kubeliais ir berame į įkaitintą keptuvę su aliejumi. Kepiname svogūną, kol suminkštėja, ir dedame brokolius. Kepame dar apie 4 minutes. Pagardiname druska ir pipirais. Daržovių mišinį dedame į kiaušinių plakinį. Švarioje keptuvėje įkaitiname aliejų, supilame omleto masę ir išlyginame šonus. Kepame apie 5–6 minutes, kol apačia apskrunda. Uždedame ant keptuvės didelę lėkštę ir atsargiai omletą apverčiame. Dedame omletą nekepta puse atgal į keptuvę ir kepame dar apie 5 minutes, kol apačia apskrunda. Lengvi, skanūs pusryčiai“, – rašo Kamilė.

O dabar jau galime ir pasijuokti.

Grįžta vyras namo po darbo, o žmona sako jam: „Lempa perdegė – gal pakeisi?“

„Ką, ar aš tau elektrikas“, – piktai drebia vyras.

Po kiek laiko žmona vėl: „Durys kliba, gal sutvarkysi?“

„Ką, ar aš tau stalius?“ – burbteli vyras.

Dar po kiek laiko žmona vėl tarsteli: „Čiaupas laša, gal sumontuotum?“

„Ar aš tau santechnikas?“

Taip ir baigėsi diena. Kitą vakarą grįžta vyras iš darbo ir žiuri: lempa šviečia, durys negirgžda, čiaupai tvarkingi.

„Kas visa sutvarkė?“ – klausia vyras.

„Kaimynas“, – ramiai atsako žmona.

„Ar aš tau santechnikas?“ – stebisi sutuoktinis.

„Na, ne, jis sakė duok arba dainuok“.

„Ir kokią dainą tu jam dainavai?“ – teiraujasi vyras.

„Ką, ar aš tau dainininkė?“ – net pykteli žmona.

Viršininkas pasakoja anekdotą. Visi, išskyrus vieną, juokiasi.

„Tu ko nesijuoki?“ – pašnibždomis klausia brigadininkas savo darbuotojo.

„Nematau reikalo! Rytoj išeinu iš darbo“, – ramiai atsako šis.

Pavogė kažkas kunigo dviratį. Šis nueina pasiguosti savo kolegai.

„Nenoriu nieko užgauti, tik noriu susirasti savo dviratį“, – sako jis.

Kolega dvasininkas moko: „Sekmadienį užlipk į sakyklą ir sakyk Dešimt Dievo įsakymų. Sakydamas „Nevok“, žiūrėk visiems į akis. Tas, kuris paraus, ir bus vagis.“

Po mėnesio jiedu vėl susitinka.

„Na, ar padėjo?“ – klausia kolega.

„Taip. Užlipau į sakyklą ir kai tik ištariau „Nesvetimoteriauk“, pats atsiminiau, kad dviratį pas Onutę palikau.“

Senoje legendoje teigiama, kad pasaulio kūrimo metu visa gyvūnija galėjo paprašyti Dievo to, ko pageidauja, kad išsiskirtų iš kitų. Povas paprašė grožio, gazelė – greičio, liūtas – drąsos... Katė, stovėjusi eilės gale, paprašė visko po truputį. Tuo ir žavūs mūsų katinėliai, kad viskuo Kūrėjo apdovano-
noti.
Rūtos KANIAUKAITĖS nuotr.

Kartais ir rudenį pamilstame, kai vasaros darbus vainikuoja surinktas daržų derlius.

Rūtos JASIONIENĖS nuotr.

Tautodailininkė Vita Jasienė: „Karpymas man padeda gyventi“

„Esu alytiškė, vaikystėje gyvenau miesto centre, arti žaislų parduotuvės, todėl nebuvo problemos perbėgti gatvę ir nusipirkti spalvoto aksominio (barchatinio) popieriaus. Iš jo iškirpdavau įvairias gyvūnų figūreles, jas aplikuodavau, lipdydavau į klasiškių atminimų užrašines, dovanodavau.

Tėvelių tėviškė – Druskininkai. Aplankydavome ten gyvenusias močiutes beveik kiekvieną šeštadienį. Menu močiucių austus drobinus abrusus, kapas, trikampus, siuvinėtus broliukų žiedais ir patiestus rūbų šėpose. Prisimenu vienos močiutės troboje ant lango kabojusias popierines užuolaidėles ir popierinį lempos gaubtą, o po sieniniu dziegoriumi patiestą trikampėliais iškarpytą popierinę servetėlę“, – tokie vaikystės prisiminimai lydi tautodailininkę, karpinių meistrę Vitą Jasienę. Ji atvirai sako, jog šiandien, kai po visą regioną pasklido Lietuvos tautodailininkų sąjungos Dzūkijos skyriaus išleista knygelė „Dabarcinės pasakos“ su Vitos įstabiais karpiniais, kūrėjai labai malonu, kad sulaukia daug dėmesio tiek iš artimos, tiek iš tolimesnės aplinkos. Tautodailininkę V. Jasienę kalbina Aldona KUDZIENĖ.

– Eidami Likimo mums skirtais keliais, kartais nuklystame į takelius. Kada Jūs nukeliavote karpinių takais? Kokią profesiją turėjote anksčiau?

– Karpiniais pradėjau domėtis dar besimokydama Vilniaus valstybiniame pedagoginiame institute, nuo 1984 iki 1988 metų. Tuomet „Dailės“ studijai vadovavo žymi pedagogė, TV programos „Vaikų piešinių pasaulyje“ vedėja – Airutė Sapranavičienė. Tai buvo entuziastinga, įdomi asmenybė, kuri mane ir mano būsimą vyrą Vaclovą Jasą

Vita Jasienė: „Man patinka karpyti klasikinius karpinius liaudiška tematika. Daugumos mano karpinių centrinė figūra – žmogus.“

Zitos STANKEVIČIENĖS nuotr.

Kartais didelis iššukis – estetiškai karpini priklijuoti ant balto popieriaus lapo.

mokė įvairių karpymo meno bei grafikos subtilumų ir paslapčių.

Dėl įvairių gyvenimo peripetijų vyras grafiką turėjo pamesti, o man pavyko atvirkščiai – išstobulinau karpymo igūdžius šioje grafikos srityje.

Didelę įtaką mano pasirinkimui karpyti turėjo tokios ryškios asmenybės, karpytojų karpytojos, žymios meistrės Julija Daniliauskienė ir Nijolė Jurėnienė.

O kalbant apie mano profesiją, aš esu pedagogė, o specialybė – darbų arba technologijų mokytoja.

– Šiandien Jūs esate sertifikuota karpinių amatininkė, Tautodailininkų sąjungos narė.

– Tautodailės nare esu nuo 1985-ųjų, jau eina 36-ti metai.

Sakoma, stenkis daryti taip, kad hobis gyvenime pataptų darbu ir būsi laimingiausias žmogus. Ko gero, man taip atsitiko.

Į Druskininkų „Atgimimo“ mokyklą atvažiavau dirbti su paskyrimu 1988-aisiais. Čia dirbu iki dabar.

Darbų pamokose dažnai paliečiu karpymo meno temą. Bet mano pasekėjai – trumpalaukiai karpytojai. Šiais laikais vaikai nori greito efekto ir rezultato, o šis karpant taip greitai neateina. Pirmiausia reikia turėti minčių, sukurti eskizą, po to iškarpyti ir priklijuoti.

– Šį darbą pradėti vienu

žirklų ir popieriaus neužtenka. Kokių dar įrankių reikia karpymo menui? Karpytojai juk turi mokėti ir piešti.

– Jeigu nori šiuolaikiškai ir profesionaliai atlikti kūrybinį darbą, vienų žirklučių tikrai nepakanka. Tam reikalingi įvairūs peiliukai, kalteliai. Ir piešti eskizus turi mokėti, juk be to neapsieisi.

– Tokį kruopštų kūrybinį darbą turbūt norisi atlikti susikaupus tyloje. Jei dirbdama suklystate, kur dedate karpinį?

– Labai svarbus karpinio klijavimas ant popieriaus lakšto. Buvo atvejų, kai iškirpus didelio formato karpinį reikėdavo išmesti į šiukšlinadėžę, mat susiklijuodavo ir neįmanoma būdavo atplėšti, sulipdavo beklijuojant.

Taigi, kartais didelis iššukis – estetiškai karpinį priklijuoti ant balto popieriaus lapo.

– Perfrazuojant liaudies dainą, ar iš balos tas gražumas jūsų karpinių? Kokį įdomiausią užsakymą esate atlikusi?

– Pirmoji mano karpinių parodėlė buvo surengta tuometiniame Vilniaus revoliucijos muziejuje. Pateikiau keletą karpinių, vieną iš jų labai puikiai prisimenu. Pagal Kosto Kubilinsko eilėraščių knygelę „Ganau ganau žąseles po žaliąsias lankes“ iškarpiu karpinį iš ryškiai žalios spalvos popieriaus. Tada, mano akimis

Asmeninė nuotr.

žiūrint, man buvo didelis pasiekimas ir garbė sudalyvauti su kitais karpymo asais tokioje garsoje to meto parodoje.

– Ar Jūsų karpiniai atspindi tik liaudišką tematiką, jos raštus, ar jų temos varijuoja ir link grafikos? Ką labiausiai patinka karpyti?

– Man patinka karpyti klasikinius karpinius liaudiška tematika. Daugumos mano karpinių centrinė figūra – žmogus.

– Kaip iškarpyti simetrinį piešinį – maždaug aišku, o kaip karpomas asimetriškas?

– Man simetriškus karpinius iškarpyti iš tiesų yra lengviau, o asimetriškai karpyti ryžtasi ne visi karpytojai.

Popierių reikia lankstyti įvairiais rakusais, tai apačią užlenkti, tai viršų ar įstrižai, vėl atlenkti ir toliau karpyti. Pasunkėja visas procesas ir laiko prireikia daugiau.

– Spalvotus karpinius mėgstate? Kokias spalvas dažniausiai renkatės?

– Šiuo metu karpau spalvotus didelio formato karpinius. Tai atradimas ir man pačiai, nes to nebuvau dariusi ligi šiol.

Mėgstamos spalvos neturiu, gal nuo vaikystės patinka žalia. Juk, kaip minėjau, ir pirmoje gyvenimo parodoje pateikiau karpinių iš žalios spalvos popieriaus.

– Ar sunkus užsakymas buvo iškarpyti karpinių pasakų

knygai „Dabarcinės pasakos“?

– Dzūkijos tautodailės skyriaus pirmininkės Modestos Tarasauskienės telefono skambutis ir pasiūlymas, galbūt paraginimas iliustruoti karpiniais pasakų knygelę man buvo kaip saulės spindulys niūrią dieną. Toks pasiūlymas pasitaiko kartą, jis nepasikartoja.

Pagalvojusi akimirka, sutikau ir iki šiol nepasigailėjau. Teko paprakaituoti, paplušėti prie eskizų sukūrimo, darbų fotografavimo. Kaip sakoma, vienas lauke – ne karys. Dirbo visa komanda – projekto moderatorė ir vadovė Modesta Tarasauskienė, pasakų autorė Ieva Anelauskaitė-Motiejauskė, dizainerė Banga Vaicekauskienė, fotografas Alvydas Lukoševičius, etnomuzikologė Dalia Mockevičienė.

Išties puikus rezultatas – išleista vaikams džiūkiška tarme parašyta pasakų knygelė „Dabarcinės pasakos“.

– Ar Jūsų pačios namus puošia karpiniai? O vaikystėje močiutės uogienių lentynėles ar dabino karpinių servetėlės? Apskritai, kur šiandien pritaikomi karpiniai?

– Savo karpinių, be abejo, turiu, bet ne ant sienos. Tiesa, turiu vieną pakabintą karpinį, jis – mūsų dukros Rasos vaikystės bandymas.

O atsakydama į klasikinį klausimą, kur šiandien pritaikomi karpiniai, galiu atsakyti paprastai – karpymas man padeda gyventi.

Lina MIŠKINYTĖ-TUMASONIENĖ

Ne viskas taip, kaip atrodo

DURYS

Šaižiai sužviegia veriamos durys — duktės įtaisytas aliarmas. Jei tėtis pirmas atsikeltų ir sumanytų išeiti, tegu pribunda ir giliai įmigusi motina. Ji, nors nuolatos skundžiasi nemiga ir geria bent poros rūšių migdomuosius, parpia kaip didelė. Ne kartą yra buvę, kad neišgirdo vyro, kai tas atsikėlęs išspūdino iš namų.

Vieną žvarebą rytą Aldona rado Bobą stoviniuojantį prie savo garažo durų. Senukas nudžiugo sutikęs žmogų, kuris galėjo parvesti jį namo... Gerai tiek, kad vilkėjo tuos pačius flanelinius drabužius, su kuriais iš vakaro paliko Aldona. Mat žmonos jis neklauso ir protestuoja liepiamas vilktis pižamą. „Tu ir renkis, jei tau reikia“, — visai paprastai pataria Bonai.

Ak, kiek kartų dukterys Bonai kartoję: „Neimk tų tablečių, mama, nesėdėk prie televizoriaus per naktis, eik miegoti kartu su tėčiu, kad ir tu atsikeltum laiku.“ Kur tau! Argi Bonai pasakys? Televizorius yra vienintelė jai likusi pramoga. Geriausias draugas.

Be to, Bona niekada gyvenime nebuvo rytinis paukštis. Atsimena, jaunystėje, kai pati kaip lygi su kitais savo restoranelyje dirbdavo, ir tai po darbo su visais dar, būdavo, į kokią barą užsukus. Po kokteilį pasiims, pasėdės, pasikalbės — juk darbe negersi. Grįždavo paryčiais, įsiran gydavo pas vyrą į lovą (jis retai kada prisidėdavo prie Bonos bendradarbių kompanijos naktinėjimo) ir palaimingai užmigdavo. Vos kelios valandos glėbyje, nes vyrui netrukus keltis. O atsibudusi be gerų poros valandų namų nepalieka. Bona pavėluos, bet išeis tik visiškai ekipiruota. Plaukai, veidas, nagai, kvėpalai, drabužiai — viskas turi būti „done“.

Nusispyrusi batus, Aldona vienomis kojineėmis tipena į miegamąjį. Turi pasilikusi čia batelius, bet dar nesiaus — tegu pamiega.

Senukai pučia į akį. Tegū. Nėra tikslo žadinti devintą — juk po pusryčių Bona garantuotai užsnūs fotelyje prieš televizorių. Aiškiai vėl bus vėlai atsigulusi, nes nei šaižiai cypiančios veriamos lauko, nei tokiu pat garsiniu signalu aprūpintos teraso bei lauko durys neprižadino. „Neprikelsi nė su trimitais“, — šypyteli mintyse, įjungdama kavos aparatą. Bona kaip Bona, o Bobas greičiausiai tuoj pabus.

Aldona įeis ir, apavusi kojas šiltomis šlepetėmis ar, dar geriau, sportiniais batais, užparankės be žodžių išsives į virtuvę. Ten ant stalo jau padėta naujas laikraštis, popierinė servetėlė ir

stalo įrankiai. „Tu tik pažiūrėk, — lyg sau, lyg slaugei pasakys Bobas, — kokia graži, kokia skaisti diena!“

BE TABU

Auksinė frazė apie auksinę dieną yra ryto tezę.

O kai ateina Nikolė, Bobas turi kitą: „O! Kaip malonu tave matyti!“ Neatsimena, kas ji yra, tik žino, kad ta moteris gera. „Labas, Bobai, kaip laikaisi?“ — garsiau nei reikėtų atsiliepia Nikolė. Ne dėl to, kad Bobas neprigirdėtų, — neprigirdi ji pati. Nikolė nešioja klausomą aparatėlį ir vairuoja BMW. Tai kas, kad pusę metų be degalų bako dangtelio važinėjo. Važinėjo be jo tiek — išsivers ir toliau.

Nikolei ant kulnų lipa devyniasdešimtmetis, ir Bona būtinai ištaisys savo vienišai draugei gimtadienio vakarėlį.

„Čia gi Nikolė, širdele, atsimeni Nikolė? — atsisukusi drąsina vyrą žmona. Vyras linkčioja: o kaipgi, o kaipgi! — Kiek mes daug daug visi kartu patyrę, ar ne, Nikole?“ — pasigręžia dabar jau į draugę Bona.

Aldona gali tik nujausti, kokių nuotykių keturiše, o vėliau, kai Nikolės vyras iškelia anapilin, trise yra patyrę šie žmonės. Sprendžiant iš vylingų susižvalgymų, šios ir dabar nepėsčios moteriškės buvo pašėlusios kojotės, bet ar drąsios iki tokio laipsnio, kad būtų apsivogusios ar pasirašiusios grupiniam sekui, sunku pasakyti. Atvirumo valandėlė apie tai paklausta, Bona tuoj pat grįžta iš svajingos ar užsigalvojusios ponios vaidmens ir Aldonai, su kuria šiaip jau labai netgi artimai pasikalba, atsako: „Nesakysiu!“

Kartą Bona ir jos dukters metų slaugė juokaudamos įsikalbėjo apie seksą. Tiesą sakant, ne kartą — seksu tema Bonai, televizoriaus naktinei maniakei, nėra tabu, ir Bona tik karčiai atsiduso nė neslėpdama, kad jos šaltinėlis jau seniai užakęs, o juk būtų taip gera, jei jį kas praraktų...

Kai rytą slaugei pasakoja apie tai, ką mačiusi vakar per televizorių, Bona nerausdama ir nieko nepraleisdama porina, kad jos nuostabai, vakaro šou, skirtingai nei dienos, „viską viską parodo“. Iš tiesų, argi patyrusią moterį pagąsdinsi nuogybėmis?

NIKOLĖ

Dabar Bona užsiėmusi su Nikole. Būti su ja, nors ir geriausias draugės, yra šioks toks darbas. Ne, europietės akcentas Bonai netrukdo — Nikolė čia atvykusi iš Maltos. Tada buvo ar ne dvidešimties, tačiau akcento taip lengvai nenupurtysi.

Nikolės kitoniškumas matyti ir dabar. Lieknutė, prilaikanti siau-

rų lig kulkšnių kelnikių ir marškinėlių stiliuką. Balti sportbatukai ir vilnonis puspaltukas — su aplikacijomis, šešiasdešimties metų senumo, bet dizainerio. Vis ne nuobodi sintetikos ar pūkų šimtasiulė, kokias be atrankos nešioja visi vietiniai. Ir žilų plaukų karė šukuosena.

Nikolė neprigirdi — čia bėda. Bona turi kalbėti labai garsiai, todėl greičiau pavargsta. Skambinti paprasčiau, nes Nikolė turi tokį gudrų stacionarų namų telefoną, kuris skambintojo sakomus žodžius užrašo sakiniiais ir ji, sėdėdama ant lovos savo miegamajame, be vargo bendrauja per atstumą dar geriau nei akis į akį.

Kadangi jau seniai gyvena viena — visi trys vaikai toli, Nikolė mintą labai kukliai ir sveikai ir rūpinasi kasdien išeiti į gryną orą. Nesišudo gamindamasi gerą vakarienę. Prasiverda kokios trijų minučių avių košės, ir gerai. Bet prieš tai vakarop ji pėsute traukia į savo gyvenamą senjorų rajonėlį. Apsuka ratuką kitą ir dažnai stabteli pas geriausią draugę.

Šiai nelabai patogiu, kad Nikolė ateina nepranešusi, tad kai kada, bet ne kiekvieną kartą, Bona neatidaro durų arba apsimeta esanti labai užsiėmusi. Juk širdžiai neįsakys būti lipšniai ir maloniai, kai truks plyš turi eiti ir valandą užtrukti tualete... Arba kai užklumpa tave, kad ir penktą valandą popiet, nesvarbu kelintą, ką tik pagirdusią iš ilgo pietų miego...

Bet Nikolės taip lengvai neužgausi. Jei draugė pasakys, kad ateitų kitą dieną, Nikolė taip ir padarys. Jos vyras, amžiną jam atilsį, taip pat sirgo Alzheimeriu, laimė, ne taip ilgai kaip Bobas. Ji supranta draugę.

O pati Nikolė neseniai persirgo kovidu. Gydymą baigus, Bona pasirūpino pargabenti draugę namo. Bobo slaugės Aldonos nedrįso siųsti, pati pastaruoju metu irgi vengia vairuoti, be to, ką čia slėpti, ir viruso bijo, tai pasamdė „Uber“. Tik už trisdešimt dolerių parvežė, o ligoninės parūpintasis transportas ligonei būtų visą šimtą atsiėjęs.

Paskui labai džiaugėsi tokia sumani esanti. Ir dosni draugė. Tie Nikolės kaimynai geri diegai — pasiūlė iš ligoninės grįžusiai Nikolei sultinio. Rado ko paduoti! Nikolė juk pati sakė tikro, sotaus maisto pasiilgusi. Kadangi serga cukriniu diabetu, jai, užuot davę specialaus maisto, ligoninėje atnešdavo to paties kaip visiems, iš kurio ir reikėję išsirinkti kas tinkama. Laimė, Bona šaldiklyje geros troškintos jautienos turėjusi, anąkart Aldona per daug pagamino, tai noriai pasidalijusi. „Tegu sau į sub-

Zitos STANKEVIČIENĖS nuotr.

nę tą sultinį susikiša! — piktinosi Nikolė. — Aš peralkusi kaip vilkas!“

Ir apskritai — Nikolė neatsisako sočiau pavalgyti, kai užėjusi pas Boną ir Aldonos įleista aptinka šeimą bevakarienaujančią. Jos vakarienės visos tokios pačios, o čia Aldona, tiesa, griežtai kontroliuojama Bonos, gamina tikrus patiekalus.

Neatsisako ir puodelio juodos kavos. Sausainį, jei paima, tai tik vieną kitą. Aną dieną, kai Aldona Nikolei pasiūlė nuėjus į virtuvę pasiimti du, Aldona visus tris į lėkštutę idėjo. „Ir tu jai tų mano mėgstamųjų, ne paprastų, davei?“ — atseit juokais paklaususi Bona. Nikolė, rodos, nė neišgirdo. Senos draugės be pirštinių nepaims.

SUTARTIS

Laikosi gražūs orai, ir Aldona kasdien išsiveda Bobą pasivaikščioti. Po įprastos litanijos, kad nelabai nori, bet eitų nebent tik dėl to, jog trokšta Aldona — tik palaikyti draugiją, abudu šiaip taip išsikrapšto.

Nublukusi kepurė, vėjastruokė, vaikštyklė — čia Bobui. O sau per krūtinę Aldona persimeta paštininko rankinuką: skaitymo akiniai, saulės akiniai, telefonas — be jo nė žingsnio. Juk jei, Dieve neduok, jos palydovas sukluptų, tie Dievo būželiai nė padėti negalėtų. Labai jau rami vieta, gali ir visai negreit kitą žmogų išvysti. O antra, seni žmonės, ko iš jų norėti. Džiaugiasi, kad patys pakruta.

Net greitoji, kai čia iškviečia, važiuoja be garsinių signalų — kad senukų netraumuotų. Uždrausta. Tik išvažiavusi iš gyvenvietės, jau už šlagbaumo, įsijungia signalus ir švyturėlius.

Lėtai, taip lėtai, kad Aldoną

kone mėto į šonus nuo to nepagrįsto slinkimo šaligatviu, abudu išjuda gatvele žemyn. Nueis iki kampo, Bobas pasėdės ant savo vaikštyklės, kad atgautų kvapą, ir slinks atgal. Tada greičiausiai sėdės garaže. Aldona ten jau pasidėjo knygą — dabar vienintelis šansas per visą dieną perskaityti kokią eilutę.

Bona yra labai pavydi. Ji negali, tiesiog neįstengia matyti Aldonos kalbančios telefonu arba skaitančios. Aną dieną ne veltui slaugė jai pasakė: „Bona, aš neprivalau kiaurą dieną dūgti ratu kaip bitė Maja. Viskas padaryta, sutvarkyta, Bobas saugus. Neatsisakau nieko padėti, bet nepersekiokite manęs.“

Kai pasivaikščiotojai grįžta, Boną dažniausiai randa arba miegančią, arba ir vėl tupinčią ant to nelemtojo klozeto. Klozetą pakeitė aukštesniu, kad Bobui būtų lengviau atsistoti ir atsistoti. Taip taip, kaipgi — Bobui.

Šį kartą Bona atsigulusi grožio miego. Tiesą sakant, su tiek miego turėtų būti nematyta gražuolė. Jos pačios žodžiais, nepaprasta!

Volteris ir vėl čia. Tegū Aldona vakare sustoja — pasikalbės.

Žodis — darbas. Atidaręs duris, pakviečia į vidų. Namai gražūs ir tvarkingi — kaip paaiškėja, Volteris samdo valytoją. Tai kokios pagalbos? Išskalbt, valgyti pagaminti? Na, jam patinka gaminti, štai kaip tik dabar verda vakarienę. Ir skalbimo mašina naudotis mokantis.

Aldona, kad ir nenaivi, suglumusi. Ko jam reikia? Volteris murma kažką apie tai, kad jis neužlipantis į antrą aukštą, ten esą keletas daiktų, kuriuos galbūt reikėtų išrūšiuoti... Tikrai?

(Tęsinys. Pradžia Nr. 118)

Alytaus rajono savivaldybėje pagerbti nusipelnę jubilatai

Kartu su padėkomis jubilatams įteiktos atminimo dovanos ir gėlių puokštės.

Iš įvairių rajono seniūnijų susirinkusius spalio mėnesio jubilatus savivaldybės meras Algirdas Vrubliauskas pasveikino nuoširdžia padėka už gerą darbą, aktyvią visuomeninę veiklą, pagalbą aplinkiniams.

„Kiekvienas už savo veiklą nusipelnė padėkos žodžių, nes darote daugiau, nei priklauso, padedate tiems, kuriems reikia pagalbos, savo darbais garsinate Alytaus rajoną. Linkiu visokeriopos sėkmės, džiaugsmo, žinoma, – sveikatos“, – sukaustytininkams linkėjo savivaldybės vadovas. Jubilatus taip pat sveikino mero pavaduotoja Dalia Kitavičienė, administracijos direktorė Gintarė Jociunskaitė. Kartu su padėkomis jiems įteiktos atminimo dovanos ir gėlių puokštės.

Mero padėkos jubiliejaus proga skirtos: Danutei Daukšienei, Alovės seniūnijos bendruomenės „Susiedai“ narei, – už aktyvų dalyvavimą bendruomenės ir folkloro ansamblio „Susiedai“ veikloje, už lietuvių liaudies tradicijų puoselėjimą, Alytaus rajono garsinimą; Ingai Svilainienei, Daugų seniūnijos gyventojai, vaikų globėjai, – už tai, kad atveria savo širdį be tėvų globos likusiems vaikams, kuria jiems namus, dovanoja rūpestį ir meilę; Ramunei Gaisrienei,

UAB „Disolis“ direktorei, šeimos gydytojai, – už atsidavimą profesijai, nuoširdų darbą ir pagalbą rajono gyventojams; Mindaugui Matulioniui, Krokialaukio seniūnijos ūkininkui, – už nuoširdžią pagalbą gyventojams, finansinę paramą seniūnijos bendruomenėms; Raimondui Kazakevičiui, Mikalavo kaimo bendruomenės „Šilaičiai“ nariui, – už aktyvią bendruomeninę ir sportinę veiklą; Artūriui Dobravolskui, Pivašiūnų seniūnijos darbuotojui, – už sąžiningą darbą, nuoširdžią pagalbą seniūnijos gyventojams; Onai Slavinskienei, Pivašiūnų globos namų administratorei, – už nuoširdų, pasiaukojamą darbą su pagyvenusiais žmonėmis, kolektyvo telkimą; Valdui Svirinavičiui, Greitosios medicinos pagalbos stoties vairuotojui-pagalbiniam darbuotojui, – už sąžiningai atliekamą darbą, ilgametę tarnybą; Monikai Klimavičienei, Alytaus r. Miroslavo gimnazijos darbuotojai, – už rūpestingai ir sąžiningai atliekamą darbą, nuoširdžią pagalbą gimnazijos bendruomenei; Vytautui Mocevičiui, Miroslavo globos namų direktoriui, – už sąžiningą darbą, profesionalų globos namų teikiamų paslaugų organizavimą, nuoširdžią pagalbą ir dėmesį globos namų gyventojams; Gintautui Šmitui, Alytaus r. kultūros centro Punios sk. kultūrinės veiklos vadovui, liaudiškos muzikos kapelos „Punėlė“ vadovui, – už ilgametį ir svarų liaudiškos muzikos tradicijų puoselėjimą, Alytaus rajono garsinimą, aktyvią veiklą Punios bendruomenėje.

Kandidatus apdovanojimams teikia seniūnai bei įstaigų vadovai, savivaldybės administracijos skyrių vedėjai.

Alytaus rajono savivaldybės informacija

Sveikos gyvensenos kursai Daugų bendruomenei

Sveikos gyvensenos kursų dalyviai.

2021 metų spalio 25 dieną Alytaus r. meno ir sporto mokykloje, sveikos gyvensenos suaugusiems kursų metu, vyko sporto projekto „Sveikatos stiprinimas ir sportinių galimybių plėtra, išsiųsiant sporto inventorių ir įrangą“ veiklų ataskaitų pristatymas, paskaitos apie sveikos gyvensenos principus, dopingą, žalingų įpročių žala bei mitybą sportuojantiems. Užsiėmimų metu buvo demonstruojamos fizinio aktyvumo veiklos.

Mokyklos direktorė Auksė Sapežinskienė akcentavo, kad iniciatyvų mokyklos mokytojų, trenerių, lektorių ir savanorių dėka mokykla tapo Daugų bendruomenės traukos centru, kur laukiami visi, neabejingi sportui ir aktyviam gyvenimo būdai.

Sporto projekto vadovė Laima Zalanskienė visus susirinkusius supažindino su projekto veiklų ataskaitomis, pasidžiaugė, kad sporto infrastruktūros prieinamumas paskatino bendruomenės socializaciją, komandinį darbą, kiekvieno dalyvaujančio asmeninį tobulėjimą ir teigiamus sveikatos rezultatus.

Kursų treneris Sigitas Junevičius išsamiai pristatė sveikos gyvensenos užsiėmimų strategijas ir idėjas, sakydamas, kad reguliarus dalyvavimas tinkamai pritaikytose fizinio aktyvumo veiklose kiekvienam sustiprina sveikatą bei suteikia ilgalaikį poveikį žmogaus organizmui.

Asmeninis treneris Gediminas Mikelevičius pateikė inovatyvius sveikos gyvensenos metodikos elementus, atsakė į klausimus, susijusius su mityba, supažindino su įvairiomis sporto programomis.

Treneris Rolandas Lukoševičius kursų dalyviams demonstravo dziudo pramankštos bei technikos tobulinimo stovsenoje elementus.

Smagu, kad dėl projekto modernizavus mokyklos sportinį inventorių ir įrangą atsirado didesnis patrauklumas ir palankios sąlygos suaugusiųjų fiziniam aktyvumui bei jo plėtrai. Kryptin-

Sveikos gyvensenos treneriai – Gediminas Mikelevičius ir Sigitas Junevičius; projekto vadovė Laima Zalanskienė; dziudo treneris Rolandas Lukoševičius.

Fizinio aktyvumo veiklos su treneriu Gediminu Mikelevičiumi.

gai siekiame, kad švietėjiška veikla apie sveikos gyvensenos ir fizinio aktyvumo kokybės gerinimo privalumus kiekvienam bendruomenės dalyviui padėtų pasiekti gerų rezultatų stiprinant sveikatą.

Mokyklos patalpose nuolat užtikrinamas kiekvieno sportuojančio sveikatos saugumas, intensyviai dezinfekuojami paviršiai, sportinė įranga – treniruokliai, kamuoliai, biliardo lazdos ir kt., vėdinamos patalpos. Visos projekte vykdomos veiklos skatina bendravimą ir bendradarbiavimą, suteikia asmeninį tobulėjimą. Esame tikri, kad tinkamai parinkta bei išsityta sportinė įranga ir pasibaigus projektui suteiks platesnes galimybes Alytaus r. meno ir sporto mokyklos bendruomenei organizuoti ne tik ra-

joninius fizinio aktyvumo ir sveikos gyvensenos renginius, stovyklas, bet ir varžybas respublikiniu, tarptautiniu lygmeniu.

Projektas „Sveikatos stiprinimas ir sportinių galimybių plėtra, išsiųsiant sporto inventorių ir įrangą“ Nr. SRF-FAV-2020-1-0145 bendrai finansuojamas valstybės Sporto rėmimo fondo lėšomis, kurį administruoja Švietimo, mokslo ir sporto ministerija ir Švietimo mainų paramos fondas.

Alytaus r. meno ir sporto mokyklos informacija

SENJORŲ RENGINIAI IR KELIONĖS

Lietuvos pagyvenusių žmonių asociacijos Alytaus miesto skyrius lapkričio 10 d. (trečiadienį) rengia kelionę į Molėtų astronomijos observatoriją. Išvykstame 10 val. nuo būstinės. Kelionei turėti apsaugines veido priemones. Registracija pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 10 iki 13 val.

Tel. (8 315) 22 464 arba 8 694 57 032.

„BOČIAI“ ŠIANDIEN IR RYTOJ

Lapkričio 15 d. 11 val. vykstame į Druskininkų vandens parką (maudynės). Kviečiame važiuoti ir ne „Bočių“ narius. Su savimi turėti galimybių pasą ir apsaugos kaukę.

Teirautis tel. 8 605 05 861 arba 8 613 88 845.

REKLAMA

PASLAUGOS

Taisau įvairius baldus ir kėdes, keičiu spyruokles, poroloną, gobeleną, vatiną. Surenkau naujus. Tel. 8 616 46516, (8 315) 72617.

Pjauname veją, žolę sodo traktoriais, vejamajomis, „trimeriais“. Tvarkome apleistus sklypus, pjauname medžius, genėjame šakas, kerpame gyvatvares. Tel. 8 670 18048.

Aplinkos priežiūra, kraštovaizdžio projektavimas. Geniu medžius, karpau gyvatvares, pjaunu malkas. Su perku vašką ir kasu sniegą. Tel. 8 642 44269.

Smulkūs santechnikos darbai. Tel. 8 688 87887.

Pigiai savivarčiu su kranu 4x4 vežu žvyrą, smėlį, skaldą, juodžemį. Pasikraunu ir išvežu statybinį laužą. Tel. 8 639 01607.

Glaisto, dažo, klijuoja plyteles, tepa skystuosius tapetus, deda laminatą. Tel. 8 673 58460.

SUTEIKIU PASKOLA

Tel. 8 687 82448

**Pjauname
AVARINIUS
MEDŽIUS**

prie pat namų, elektros laidų, kapinėse.
Autobokšto nenaudojame.
Tel. 8 682 08 754.

TAKSI 24/7

OMEKA
Vežame 1-6 keleivius

teo 8 315 32222

Omnitel 8 618 32222

bile 8 638 32222

TELE2 8 607 75555

El. p. omeka.taksi@gmail.com

f Omeka Taksai

REIKALINGA

Nuolatiniam darbui reikalinga melžimo operatorė (Alytaus r.). Apgyvendiname. Daugiau informacijos tel. 8 647 64340.

Kauno r. Ilgakiemio k.

IEŠKOMI
DARBUOTOJAI
GAMYBOJE.

- Rūkytos žuvies filė svėrimas, pakavimas, krovimas ir kt.
- Dirbama viena pamaina nuo 07.30 iki 17.30 val. slenkančiu grafiku.
- Atlyginimas nuo 650 iki 1500 bruto, skaičiuojamas už padarytą kiekį.
- Darbuotojui suteikiami darbo rūbai, avalynė, galimas nebrangus maitinimas (dienos pietūs 1,45 Eur).
- Darbuotojus iš Alytaus – vežiojame.

DETALE INFORMACIJA
Tel. 8 615 68 786.

PERKA

BRANGIAI MIŠKĄ (gali turėti bendraturčių, būti neatidalytas, su skolomis, areštuotas). Sutvarkau dokumentus. Tel. 8 644 55355.

Brangiai perkame miškus su žeme arba išsikirtimui Tel. 8 675 24422.

**Viena didžiausių
įmonių
Lietuvoje**

**tiesiogiai perka
karves, bulius, telyčias.**

Sveria el. svarstyklėmis. Moka 6 ir 21 proc. PVM. Atsiskaito iš karto.
Tel. 8 635 07 197

Įmonėje Prienų r.
REIKALINGI DARBUOTOJAI:

■ ELEKTRIKAS

atlyginimas į rankas nuo 1000 Eur ir daugiau;

■ PAGALBINIS DARBININKAS

atlyginimas į rankas nuo 800 Eur ir daugiau;

■ STAKLININKAS (su darbo patirtimi)

atlyginimas į rankas nuo 1000 Eur ir daugiau;

■ MAŠINISTAS OPERATORIUS

atlyginimas į rankas nuo 1100 Eur ir daugiau

GALITE SKAMBINTI

tel. 8 698 46 063,

siųsti savo CV el. paštu:

strielciulentpjuve@gmail.com,

arba atvykti į vietą pokalbio!

ĮMONĖ ĮSIKŪRUSI ADRESU:
Liepų g. 91, Strielčių k., Prienų r.

REIKALINGI
KROVĖJAI

darbui keraminių blokelių
gamyboje Kauno apskrityje.

Galimybė suteikti
apgyvendinimą.
Atlyginimas nuo 1200 eurų.

Informacija tel.
+370 659 03 758.

PARDUODA

Įvairios prekės

Pigiausias kuras – alksninės, beržinės atraizos. Turime kapotų sausų malkų rąsteliais. Tel.: 8 600 23280, 8 654 89008.

Nebrangiai beržines, alksnines, pušines, drebulines malkas. Tel. 8 606 40612.

8 savaičių paršelius ir didelę kiaulę. Tel. (8 315) 47297. Skambinti po 19 val.

Dujinę viryklę „Mora“ ir du dujų balionus. Kaina sutartinė. Tel. 8 654 44889.

PRENUMERATOS
KAINOS 2022 metams

**Alytaus
Naujienos**

	Visiems metams	6 mėn.	3 mėn.	1 mėn.
Fiziniam asmeniui	54 ⁷² EUR	36 EUR	18 EUR	6 EUR
Juridiniam asmeniui	87 ⁹⁶ EUR	48 EUR	24 EUR	8 EUR
Tik šeštadienio „Alytaus naujienos“	30 ³⁶ EUR	18 EUR	9 EUR	3 EUR

Prenumeruokite „Alytaus naujienų“ redakcijoje
(S. Dariaus ir S. Girėno g. 4, Alytus).

* Dirbame:

pirmadienį–ketvirtadienį 8.00–17.00 val.,
penktadienį 8.00–16.00 val.

* Smulkesnė informacija apie prenumeratą, mokėjimą pavedimu –
tel. (8 315) 51 956, 8 612 64 650.

* Į redakciją atvykite tik su veido ir kvėpavimo takų
apsaugos priemonėmis.

DĖMESIO!

„Alytaus naujienų“
prenumerata priimama ir
Alytaus apskrities pašto
skyriuose bei pas mobiliuosius
laiškininkus.

Visų metų laikraščio
prenumeratoriai
NEMOKAMAI
nurodytu el. paštu gaus
elektroninę laikraščio
versiją PDF formatu!

Gaukite patogiai laikraštį į namus!

Dvi kartos traukinyje.
Draugystė ar priešprieša?..

Spalį prasidėjęs renginių ciklas „Dėmesio! Dvi kartos traukinyje“ ima įsibėgėti. Jau lapkričio 4 d. 17 val. alytiškiai kviečiami į antrąją literatūros ir muzikos vakarą Jurgio Kunčino viešojoje bibliotekoje (Seirijų g. 2).

Ko alytiškių publika gali tikėtis antrajame renginyje?

Šiuo metu „Kartų traukinio“ keleiviai – lietuvių poezijos autoriai, stebinantys kontrastuojančiu kūrybos kraičiu. Ironiškas aštrus Tomas Vyšniauskas savo veržlių poetinį talentą šikart laikys užslėptą ir padės atsiskleisti kolegų kūrybiniais slėpiniais bei savitumui. Jo pašnekovais traukinio kupė likimas nulėmė tapti dviem skirtingų kartų poetams: Viktorui Rudžianskui ir Linai Buividavičiūtei. Nors turintys įvairių titulų, pareigų ir įvertinimų, šiedu literatūrinio traukinio keliautojai alytiškiams siekia prisistatyti tiesiog kaip kuriantys žmonės ir pakviesti visus į diskusiją.

Poezijos ir pašnekesių vakarą saksofono melodijomis praturtins Juozas Kuraitis.

Kviečiame apsilankyti. Dalyvavimas renginyje – su galimybių pasu.

Projektą finansuoja Lietuvos kultūros taryba ir Alytaus miesto savivaldybė.

Jūrātė ČESNAITĖ

**Alkoholio
biblija**

Lapkričio 6 d. 18 val.
Alytaus kultūros centras

DOMINO!

Bilietus įsigykite:
www.dominoteatras.lt

Irena STAROŠAITĖ
Žilvinas ŽVAGULIS

2021 m. LAPKRIČIO 28 17 val. ALYTAUS KULTŪROS CENTRE

BILJETŲ KAINOS NUO 10 EUR.
BILJETUS GALITE ĮSIGYTI KULTŪROS CENTRO KABOSE IR **bilietai.lt**

KONCERTO DIENA BILJETAU BRANGI!

INFORMACIJA:
ZUZI
www.zuzi.lt

X tarptautinis teatrų festivalis COM • MEDIA — spalvinga teatrinė paletė žiūrovui

(Atkelta iš 1 psl.)

siurrealistinio ir absurdo teatro elementais", — sako teatro direktorė ir festivalio vadovė Inesa Pilvelytė.

Konkursinėje COM•MEDIA programoje dėl geriausio spektaklio, geriausio režisieriaus, geriausio aktorius ir aktorės bei publikos prizo varžysis lapkričio 12 dieną po lauko pasirodymo festivalį atidarysiantis Valstybinis Šiaulių dramos teatras ir jų spektaklis „Remyga“ (rež. O.Koršunovas).

Programą papildys Lietuvos nacionalinio dramos teatro spektaklis „Dialogai“ (rež. M.Ivanauskas), Lietuvos nacionalinio Kauno dramos teatro spektaklis „Panika“ (rež. K.Gudmonaitė), seniai Alytuje viešėjusio Valstybinio Jaunimo teatro spektaklis „Urbančičiaus metodas“ (rež. A.Bumšteinas), Klaipėdos jaunimo teatro kūrybinės komandos sukurtas spektaklis „Žiurkiagalviai“. Lietuvos rusų dramos teatras į festivalį atveža spektaklį „Kalniukas“ (rež. L.Surkova), Panevėžio J. Miltonio dramos teatras — „Irano konferenciją“ (rež. A.Špilevoj).

Dėl geriausiųjų vardo varžysis Alytaus miesto teatro spektaklis „Ivona, Burgundijos princesė“ (rež. Szabo K.Istvan), Valstybinio Vilniaus mažojo teatro spektaklis „Ką/Stingas“ (rež. M.Vaitiekūnas), „Knygos teatro“ spektaklis „Prabangos“ (A.Veverskis). Festivalio konkursinėje programoje taip pat dalyvauja svečiai iš Sakartvelo Poti Valerian Gunia, teatro žiūrovams pristatysiantis spektaklį „Pirosmani“ (rež. E.Matskhonashvili), bei Ukrainos „Golden Gates“ teatras su spektakliu „Ar mylėjai mane, tėti?“ (rež. Stas Zhyrkov).

Apdovanojimai geriausiems bus įteikti lapkričio 29 dieną vyksiančio festivalio uždarymo metu. Nugalėtojų laukia išskirtiniai menininko Audriaus Janušonio sukurti festivalio COM•MEDIA prizai — cilindrai. Po apdovanojimų ceremonijos žiūrovai pamatys „Labas“ teatro spektaklį „Apie vėles, žemėj klanjjančias“.

Pažinimo džiaugsmą dovanos COM•@

Pernai negalėjusi „nusileisti“, šiemet COM•@ neaplenks Alytaus. Nors ir blaškoma karantininių naujienų, lapkričio 9–11 dienomis teatrinė programa vaikams kvies į šešis spektaklius ir tris kūrybines dirbtuves patiems mažiausiems ir jau paaugusiems vaikams bei paaugliams.

Pirmąjį jaukų ir šiltą, muzikalią ir spalvingą susitikimą su teatru garantuoja Alytaus miesto

Zitos STANKEVIČIENĖS nuotr.

teatro spektaklis „Ku ku kur tu?“ (rež. G.Latvėnaitė-Glušajeva). Tai spektaklis, skirtas patiems mažiausiems žiūrovams — kūdikiams nuo 2 mėnesių amžiaus iki 2 metų (šiek tiek vyresniam broliukui ar sesutei taip pat bus įdomu). Mieli tėveliai, ateikite ir pamatykite, kiek daug supranta ir jaučia jūsų mažyliai.

Įdomias istorijas šiek tiek vyresniems žiūrovams pasakos spektakliai: „Kaip žvejys ėjo į dangų“ (rež. S.Degutytė, „Stalo teatras“), muzikinė pasaka „Pabėgimas iš Trepsės namų“ (rež. A.Kaniava, „Bardai.LT“), teatro „Žalia varna“ spektaklis „Peliukas Antanas“ (rež. A.Čeredaitė). „Labai teatras“ spektaklyje „Siaubo pasakos“ (rež. A.Sunklodaitė) atskleis „daug siaubingai baisių, bet įdomių dalykų“, o tikrų paauglių tikros istorijos atgims Kauno miesto kamerinio teatro spektaklyje „Superherojai“ (rež. L.Vaskova).

Nauja ir įdomu bus pamatyti šiuolaikinio cirko spektaklį „Dra- bužiai ir mes“ (rež. G.Aleksa, „Kanta Company“) bei dalyvauti jų kuriamoje šiuolaikinio cirko edukacijoje „Cirko dirbtuvės“, kur cirko artistai iš Lietuvos, Suomijos ir JAV supažindins su cirko artistų kasdienybe.

Kitose kūrybinėse edukacijose netruks veiklos. Jose bus sekamos pasakos („Žaidžiame pasaką“, Alytaus miesto teatras), gaminami šaukštai („Atgiję šaukštai“, teatras „Žalia varna“).

Dalis spektaklių bei kūrybinių edukacijų yra įtraukta į kultūros paso paslaugų rinkinį.

COM•MOON•A — „rauna stogą“

Renginys, neturintis analogų Lietuvoje ir netekę girdėti, kad

tai vyktų Europoje, kai per vieną naktį galima gauti tokią milžinišką gero alternatyvaus teatro dozę vieno teatro erdvėje. Šių metų naktinės teatrinės įvykių sesijos programa unikali ir išpūdinga.

„Šiemet COM•MOON•A programa — tikra bomba, vienas už kitą geresni spektakliai, pelnę apdovanojimus tiek nacionaliniuose, tiek tarptautiniuose teatrų festivaliuose. Reikėjo labai pasistengti, dėliojant teatrinės nakties tinklę, kad šie išskirtiniai renginiai nesidubliuotų laike, nes kai kurių montažo ar demontažo laiko sąnaudų išties didelės. Tikiuosi, tai sklandžiai pavyks, ir žiūrovai gaus koncentruotą labai gero teatro dozę, papildytą koncertais, performansais, kūrybinėmis dirbtuvėmis ir kitais scenos meno gėriais. Todėl labai nuoširdžiai patariu iki kito šeštadienio gerai pailsėti, išsimiegoti ir mėgautis COM•MOON•A“, — sako Alytaus miesto teatro direktorė ir festivalio vadovė I.Pilvelytė.

COM•MOON•A programoje — 15 renginių per vieną fantastišką ir patyrimų pilną naktį. Sunku išskirti ką nors ypatingo, nes visi pasirodymai „rauna stogą“.

Unikali galimybė pirmą kartą Alytuje pamatyti Kauno valstybinio lėlių teatro spektaklį „Dievų miškas“ (rež. A.Sunklodaitė). Spektaklis, kuriame naudojamos įvairių rūšių lėlės: stalo, siūtinės, kaukės bei didelės ar net kelių aktorių valdomos lėlės, sukurtas pagal Balio Sruogos meumarinį to paties pavadinimo romaną. Ši nacionalinės literatūros klasika suskambės naujai, kalbanti lėlių teatro kalba šandien ne ką mažiau aktualia žmogiškumo tema.

Cirko, klounados ir fizinio te-

atro kūrėja, atlikėja ir tyrėja Giedrė Degutytė, reziduojanti Prancūzijoje, specialiai į šią naktį atvyks pristatyti monospektaklį „Apie lanko sukimą“, kuriuo klausia ir atskleidžia, kas atsitinka, kai lanko sukimo ir klounados praktikos susipina?

COM•MOON•A naktyje žiūrovų pamėgtus judesio spektaklius pristatys Kauno šokio teatras „Aura“ ir jų spektaklis „Deginanti trintis“, o provokatyvus „Artūro Areimo teatras“ kaitins jaunųjų teatro mylėtojų emocijas spektaklyje „Hamletmachine“, kuriame žiūrovas verčiamas susidurti su jauno žmogaus, kamuojuo nerimo, prasmės paieškos ir bandymo suvokti save per destruktivias, ribines patirtis, sąmone.

Į performatyvų poezijos ir muzikos vakarą „Egzilė“ kvies teatras „Atviras ratas“. Jame skambės išeivijos poeto Algimanto Mackaus eilės, lydimos elektroninės muzikos, persmelktos melancholiškų etninių motyvų. Pirmą kartą naktyje dalyvaus Lietuvos muzikos ir teatro akademijos studentai su spektakliu „Man 19 metų“.

Ji kvies į susitikimą su kino dramaturgais, kurio tikslas — „mums pamatyti jus, o jums — pamatyti mus; mums — skaityti tekstus, kurie leistų pažinti jūsų reakcijas, o jums — išsiūreiti ir išiklausyti“. Dar vienas poetinis susitikimas „CHULİganas“ lauks su Alytaus miesto teatro aktoriumi Tomu Pukiu.

Pernai negalėję atvykti, šiemet COM•MOON•A naktyje laukiami svečiai iš Rumunijos ir Ukrainos. Pastarieji, „Golden gates“ teatras, atveža politinę groteską spektaklį „Richard III“, rumunai parodys „Four Attitude Explorer & Nottara Theater“ spektaklį „Nijinsky“.

O kur dar improvizacinės kūrybinės dirbtuvės, kurias ves svečias iš Italijos Matteo Spiazzi bei šokio teatras „Aura“.

Ši naktis be muzikos — neišsivaizduojama! Ypač mėgstama grupė „Velvet“ savo dainas dovanos visiems žiūrovams ir dalyviams, veiks kino seansai, o ex•kursai ves mažai pažįstamais teatro labirintais.

Lapkričio 13-ąją prasidėjusi kultūrinių lunatikų šventė tęsis nuo 18 val. vakaro iki ankstyvo ryto, o baigsis „Kritiko kiaušiniene“, kai ją ragaudami bei rinkdami geriausią COM•MOON•A spektaklį, kritikos ir vertinimo pipirus barstys nakties teatro mylėtojai, reflektuodami su teatrologais bei jaunimo komisija.

Neabejojame, kad COM•MOON•A pažinimo alkaniems jauniems ir jaunatviškiems, smalsiems, drąsiems, atviriems ir įvairių pojūčių pasiilgusiems žiūrovams, bus gaivus meno gurkšnis niūroka lapkritį.

Ir dar festivalyje COM•MEDIA...

Jūsų lauks ypatingai jaukus, šiltas ir žodį dievinantis vakaras — teatralizuoti geriausių pjesių skaitymai, vyksiantys lapkričio 27 dieną. Komisija jau įvertino VII respublikinio dramaturgų konkurso dalyvių kūrybą ir iš 19 pateiktų komedijos ir jai artimų žanrų kūrinių atrinko 5 geriausius.

„Komisija, kurioje šiemet dirbo dramaturgas Herkus Kunčius, režisierius Albertas Vidžiūnas ir teatrologė Ingrida Ragelskienė, vertindama kūrinius, nežinojo, kas jų autoriai. Juos sužinosime tik skaitymų dieną“, — sako dramaturgų konkurso kuratorė Alma Purvinytė.

Festivalio lankytojai šiemet „gyvai“ pamatys ir II teatrinio plakato konkurso dalyvių atsiųstus darbus. Laimėtojus rinks speciali šio konkurso komisija, o žiūrovai taip pat bus įtraukti į vertinimo procesą.

Bilietai teatro kasoje ir internetu

Dažnas, užsukdamas į teatro kasą, jau žino, ką norės pamatyti, o pasirinkti tikrai yra ką. Visas festivalio COM•MEDIA, nakties teatre COM•MOON•A, vaikų programos COM•@ programas galite rasti festivalio interneto svetainėje www.commediafest.com/lt bei www.alytaus-teatras.lt, sekti Alytaus miesto teatro feisbuke, instagrame, žiniasklaidos priemonėse.

Bilietus galima įsigyti teatro kasoje bei internetu bilietų pardavimo platformose. Pasidomėkite ir pasinaudokite taikoma nuolaidų sistema.

Norime priminti, jog į VISUS teatrinės nakties COM•MOON•A renginius galioja VIE-NAS bilietas, kuris vėliau brangs.

Mes jūsų pasiilgome...

AMT

Vida GRIŠMANAUSKIENĖ